Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια δεκατρία 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει χωρῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ:

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 3 Ἰανουαρίου 1931* | *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 5*

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ 1931

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΜΕ ΤΑ ΣΠΙΡΤΑ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἔκανε τρομερὸ κρύο. Χιόνιζε ἀπὸ τὸ πρωΐ, καὶ τώρα σήμανε τὸ βράδυ, τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς τῆς πρωτοχρονιᾶς. Μέσα στὸ βοριὰ τὸν παγωμένο, μιὰ μικρούλα περνοῦσε ἀπ' τὸ δρόμο. Ἦταν ξυπόλυτη καὶ δίχως καπέλο. Ὅταν βγῆκε τὸ πρωΐ ἀπὸ τὸ σπίτι της, φοροῦσε παντούφλες, κάτι παλιὲς παντούφλες ποὺ ἡ μητέρα της τὶς εἶχε ἄλλοτε πολὺ φορεμένες καὶ τῆς ἦταν πολὺ μεγάλες. Γι' αὐτὸ τὶς ἔχασε σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἔτρεξε νὰ παραμερίσῃ ἀπ' ἕνα ἁμάξι ποὺ ἔρχόταν τρεχάλα. Ὅταν πέρασε τ' ἁμάξι, ἔψαξε γιὰ τὶς παντούφλες της, ἀλλὰ ἕνα παλιόπαιδο εἶχε πάρει τὴ μιὰ κι' ἔφευγε γελώντας κοροϊδευτικά. Τὴν ἄλλη τὴν εἶχε κάμει λυώμα τ' ἁμάξι.

Κι' ἔτσι ἡ μικρούλα δὲν εἶχε πιὰ τίποτα νὰ προφυλάξῃ τὰ ποδαράκια της, ποὺ ἦταν μελανὰ ἀπὸ τὸ κρύο. Στὴν παλιὰ ποδιά της εἶχε σπίρτα. Εἶχε ἕνα ὁλόκληρο πακέτο καὶ τὰ πουλοῦσε. Μὰ τὴν ἡμέρα αὐτή, τὴν παραμονὴ τοῦ νέου ἔτους, ὅλοι ἦταν τόσο βιαστικοὶ καί, μὲ τὸν παλιόκαιρον αὐτό, κανεὶς δὲ σταματοῦσε γιὰ νὰ κοιτάξῃ τὸ προσωπάκι τῆς μικρῆς, ποὺ ἱκέτευε δίχως νὰ μιλῆ. Ἡ μέρα σωνόταν καὶ δὲν εἶχε πουλήσει οὔτ' ἕνα κουτί. Κανεὶς δὲν τὴν εἶχε ἐλεήσει οὔτε μὲ μιὰ πεντάρα. Τρέμοντας ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὴν πεῖνα, σερνόταν ἀπὸ δρόμο σὲ δρόμο. Ἦταν ζωντανὴ εἰκόνα τῆς χειρότερης δυστυχίας.

Νιφάδες ἀπὸ χιόνι σκέπαζαν τὰ μακρυὰ ξανθά της μαλλιά, ποὺ ἔπεφταν στὸ λαιμό της κατσαρωμένα. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὴν ἔννοιαζε βέβαια διόλου. Σ' ὅλα τὰ παράθυρα ἔλαμπαν φῶτα, κι' ἀπ' ὅλα σχεδὸν τὰ σπίτια ἔβγαινε μιὰ ὡραία εὐωδία ἀπὸ τὴ χήνα, ποὺ ἔψηναν γιὰ τὸ ἀποψινὸ γλέντι. Αὐτό, ὤ, αὐτὸ βέβαια τὴν ἔκανε νὰ κοντοστέκεται ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ νὰ κούῃ τὴν ὀρεχτικὴ μυρωδιά.

Τέλος, ἀφοῦ γιὰ στερνὴ φορὰ πρόσφερε τὸ πακέτο της μὲ τὰ σπίρτα, τὸ δυστυχισμένο παιδὶ βλέπει μιὰ γωνιά, ἀνάμεσα σὲ δυὸ σπίτια, κάπως προφυλαγμένη. Κάθεται ἐκεῖ τσακισμένη καὶ στριμώχνεται, τραβώντας κοντὰ στὸ σῶμα της τὰ μικρά της πόδια. Μὰ τουρτουρᾶ καὶ κρυώνει πιὸ πολὺ ἀπὸ πρίν κι' ὅμως δὲν τολμᾷ νὰ γυρίσῃ σπίτι της. Γιατὶ δὲν εἶχε διόλου λεφτὰ νὰ πάῃ στὸν πατρυιό της, κι' αὐτὸς σίγουρα θὰ τὴν ἔδερνε. Ἄλλωστε, μέσα στὴν ἄθλια σοφίτα, ἔκανε τὸ ἴδιο κρύο, γιατὶ ἡ σκεπὴ

ΟΙ ΑΗΒΑΣΙΑΗΔΕΣ

Ὤ! μὰ ἐμεῖς ἕνα μόνο Ἀηδασίδη ξέρουμε... Ὑπάρχουν πολλοί;— Βέβαια! ὅταν εἶναι κουλάκια στὴν πρωτοχρονιάτικη βιτρίνα τοῦ μαγαζιοῦ!

ἦταν χαλασμένη κι' ὁ ἄνεμος φυσοῦσε μέσα καὶ δὲν εἶχαν διόλου φωτιά.

Τὰ χεράκια της ἦταν ξυλιασμένα.

—Ἂν ἔπερνα ἕνα σπίρτο, σκέφθηκε, μόνο ἕνα, γιὰ νὰ βγάλω λίγη φωτιὰ νὰ ζεστάνω τὰ δάχτυλά μου; Ὁ πατέρας δὲ θὰ τὸ καταλάβει πὼς λείπει.

Αὐτὸ κι' ἔκαμε. Τὄτριψε καὶ φστ! φστ! νὰ το ποῦ ἀνάβει! Ἔβαλε τὸ χέρι της κοντὰ καὶ τῆς φάνηκε πὼς βρισκόταν μπροστὰ σὲ καμμιὰ μεγάλη σόμπα, πλούσια καὶ γεμάτη στολίδια. Μέσα ἔδινε κι' ἔπερνε ἡ φωτιά, φωτιὰ μὲ τὰ δ'α της. Ἄχ, τί γλυκειὰ ζέστη. Ἡ μικρὴ εἶπε νὰ ἀπλώση τὰ ποδάρια της νὰ τὰ ζεστάνη—ὅταν, ξαφνικά, ἡ φλόγα ἐσβύσε. Ἡ σόμπα ἐξαφανίστηκε καὶ τὸ παιδὶ ἔμεινε ἐκεῖ δά, κρατώντας στὸ χέρι ἕνα ψιλὸ ξυλάκι μισοκαμμένο.

Ἔτριψε δεύτερο σπίρτο. Ἡ λάμψη ἔπεφτε πάνω στὸν τοῖχο, καὶ ὁ τοῖχος ἐγινόταν διάφανος, κι' ἡ μικρὴ εἶδε τί γι-

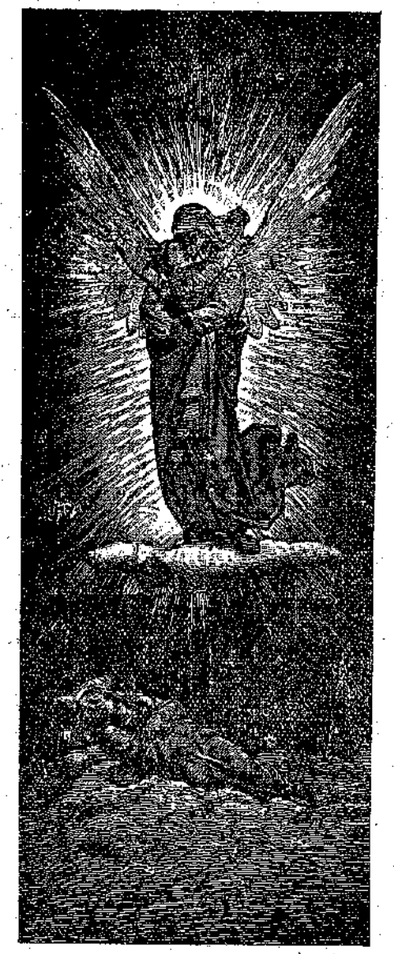

«Πῆρε τὴ μικρὴ στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴν πῆγε ψηλά...» (Σελ. 50, στ. β'.)

νόταν μέσα στὴ σάλα, ποὺ ἦταν ἀπὸ πίσω. Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο μ' ἕνα ὡραῖο κάτασπρο τραπεζομάντηλο, ὅπου ἔλαμπαν τὰ πορσελάνινα σερβίτσια. Στὴ μέση ἦταν ἡ ψητὴ χήνα, γαρνιρισμένη μὲ ζαχαρωμένα μῆλα Καὶ νὰ ποὺ τὸ πουλὶ ζωντανεύει ξαφνικὰ κι' ἔρχεται μπροστὰ στὴ μικρή, μ' ἕνα πηρούνι κι' ἕνα μαχαίρι, καρφωμένο στὸ στῆθος του. Κι' ὕστερα πιὰ τίποτα. Ἡ φλόγα σβύνει καὶ δὲ μένει παρὰ μόνο ὁ τοῖχος, ὁ ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς τοῖχος.

«Ἂν ἔπαιρνα ἕνα σπίρτο, σκέφθηκε.» (Σελ, 50, στ. α'.)

Ἡ μικρὴ παίρνει τρίτο σπίρτο, καὶ τώρα ἀνειρεύεται πὼς εἶναι κοντὰ σ' ἕνα δέντρο Χριστουγεννιάτικο, πολὺ πλουσιώτερο ἀπ' ἐκεῖνο ποὺ εἶδε πέρσυ σ' ἕνα πλούσιο σπίτι ἀπὸ τὰ τζάμια τοῦ παραθυριοῦ. Στὰ πράσινα κλαριά του καΐνε πολύχρωμα κεριὰ κι' ἀπ' ὅλες τὶς μερὲς κρέμονται χρυσωμένα μπομπόνια, παιγνιδάκια, ἕνα πλῆθος ἀπὸ θάμματα κι' ἀπὸ μάγια! Τὸ φτωχὸ τὸ κοριτσάκι ἁπλώνει τὸ χέρι γιὰ νὰ πιάση τὸ πιὸ ἄσχημο, τὸ πιὸ ταπεινό. Μὰ τὸ σπίρτο σβύνει. Τὸ δέντρο φαίνεται σὰ γ' ἀνεβαίνει πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ τὰ κεριά του γίνονται ἄστρα. Ἕν' ἀπ' αὐτὰ ξεκολλᾶ καὶ κυλᾶ στὴ γῆ, ἀφίνοντας πίσω του χρυσωμένη γραμμή.

— Νὰ κάποιος ποὺ θὰ πεθάνη, συλλογίζεται ἡ μικρή.

Ἡ γριὰ γιαγιά της, τὸ μόνο πλάσμα ποὺ τὴν εἶχε ἀγαπήσει καὶ ποὺ εἶχε πεθάνει ἐδῶ καὶ καιρό, τῆς εἶχε πεῖ πὼς ὅταν βλέπει ἕνα πεφταστέρι, θὰ πῇ πὼς κάποια ψυχὴ ἐκείνη τὴν ὥρα πάει στὸν οὐρανό.

Ἔτριψε κι' ἄλλο σπίρτο. Λάμψη μεγάλη ἁπλώθηκε καὶ μπροστὰ στὸ παιδὶ φάνηκε ἡ γιαγιά. Τὰ φορέματά της ἔβγαζαν λαμπρὸ φῶς καὶ τὸ πρόσωπό της ἦταν τόσο γλυκὸ καὶ τόσο τρυφερό!

— Γιαγιάκα, φώναξε ἡ μικρή, ἔλα πάρε με. Ὤ, μὴ μ' ἀφίσης μόλις σβύσει τὸ σπίρτο. Θὰ φύγῃς, ὅπως ἔφυγε κι' ἡ σόμπα ἡ ζεστή, κι' ἡ ψητὴ χήνα καὶ τὸ λαμπρὸ δέντρο; Μεῖνε, μεῖνε, σὲ παρακαλῶ, ἢ πάρε με καὶ μένα μαζί σου.

Καὶ τὸ παιδὶ ἄναψε κι' ἄλλο σπίρτο, κι' ὕστερα κι' ἄλλο, καὶ σιγὰ-σιγὰ ὅλο τὸ πακέτο, γιὰ νὰ βλέπη πιὸ πολλὴν ὥρα τὴ γιαγιάκα της. Κι' ἦταν μιὰ λάμψη, πιὸ λαμπρὴ κι' ἀπὸ τ' ὡραιότερο σελήνόφως. Ἡ γιαγιὰ δὲν ἦταν πιὰ σκυφτὴ καὶ κουρασμένη, ὅπως ὅταν πέθανε. Ἦταν μεταμορφωμένη. Πῆρε τὴ μικρὴ στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴν πῆγε ψηλά, πολὺ ψηλά, σ' ἕναν τόπο, ὅπου δὲν ἦταν οὔτε κρύο, οὔτε πεῖνα, οὔτε λύπη: τὴν πῆγε μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ.

Τ' ἄλλο πρωΐ ὡστόσο, οἱ διαβάτες βρῆκαν στὴ γωνίτσα τὸ κορμὶ τῆς μικρούλας. Τὰ μάγουλά της ἦταν κόκκινα καὶ φαινόταν σὰ νὰ χαμογελοῦσε. Εἶχε πεθάνει ἀπὸ τὸ κρύο, τὴ νύχτα ἐκείνη, ποὺ σ' ἄλλα παιδιὰ εἶχε φέρει τόση χαρά.

Στὰ ξυλιασμένα χέρια της κρατοῦσε ὅ,τι ἔμενε ἀπ' ἕνα μισοκαμένο πακέτο σπίρτα.

— Τί ἀνοησία! εἶπ' ἕνας ἄκαρδος. Πῶς φαντάστηκε πὼς θὰ ζεσταινόταν μὲ τὰ σπίρτα!

Ἄλλοι ἔχυσαν δάκρυα πάνω στὸ φτωχὸ παιδάκι. Γιατὶ δὲν ἤξεραν τί ὡραῖα πράγματα εἶχε ἰδεῖ τὴ νύχτα ἐκείνη, κι' ὅτι ὅσο κι' ἂν εἶχε ὑποφέρει, τώρα ὅμως ἦταν τρισευτυχισμένη στὴ γλυκειὰ ἀγκαλιὰ τῆς γιαγιᾶς της.

(Andersen) Μ. Δ. Σ.

ΠΑΙΔΟΥΛΑ

Παντοκράτορ, εἶμαι μιὰ παιδούλα
Κι' ἔχω τόσα βάρη στὴν ψυχή,
Θέλω νὰ σοῦ πῶ μιὰ προσευχὴ
Ν' ἀλαφρώσω τὴ φτωχὴ καρδούλα...

Πρὶν πεθάνῃ ἡ δόλια μου ἡ μαννούλα
Μ' ἄφησε παρήγορην εὐχὴ
Σὰν θαρρῶ πὼς εἶμαι μονοχὴ
Νᾶρχομαι σ' αὐτὴ τὴν ἐκκλησούλα...

Παντοκράτορ, δέξου με, διωγμένο
Ἀπ' τὸν κόσμον ὅλον τ' ὀρφανὸ
Κι' οἱ δικοί μου περιφρονημένο

Μ' ἔχουνε στοὺς δρόμους καὶ πεινῶ!..
Στεῖλε μου, τὸ φύλακα ἄγγελό σου
Νὰ μὲ πάῃ ψηλὰ στὸν οὐρανό σου...

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

Ο ΦΙΛΑΡΑΚΟΣ

Ἕνας ἄρχοντας ἀγόρασε στὴν πόλη ἕνα κουτάβακι καὶ τὸ ἔφερε στὴν ἐξοχὴ μέσα στὸ μανίκι τῆς γούνας του. Ἡ γυναίκα του τὸ ἀγάπησε πολὺ καὶ τὸ ἀνάθρεψε μὲ χίλιες φροντίδες.

Ὁ μικρὸς σκύλος ἐμεγάλωσε. Τὸν ἔβγαλαν Φιλαράκο. Ἀκολουθοῦσε τὸν κύριό του στὸ κυνήγι, φύλαγε τὸ σπίτι κι' ἔπαιζε μὲ τὰ παιδιά.

Μιὰ μέρα, ἕνας ξένος σκύλος μπῆκε τρέχοντας στὸν κῆπο. Ὁ σκύλος αὐτὸς ἐρχόταν ἀπὸ ἕνα μονοπάτι μὲ τὴν οὐρὰ κατεβασμένη. Ἀπὸ τὸ στόμα του τὰ ἀνοιχτὰ ἔτρεχαν ἀφροί. Τὰ παιδιὰ ἦσαν μέσα στὸ περιβόλι. Ὁ πατέρας τους εἶδε τὸ σκύλο κι' ἐφώναξε στὰ παιδιά: «Μπῆτε γλήγορα μέσα! εἶναι ἕνα λυσσασμένο σκυλί!»

Τὰ παιδιὰ ἄκουσαν τὴ φωνὴ τοῦ πατέρα τους, μὰ δὲν εἶδαν τὸ σκυλὶ κι' ἔτρεξαν πρὸς τὸ μέρος του. Ὁ λυσσασμένος σκύλος ἐχύμηξε ἀπάνω στὸ ἕν' ἀπὸ τὰ παιδιά. Εὐτυχῶς τὴ στιγμὴ αὐτὴ ὁ Φιλαράκος ἐχύθηκε στὸ λυσσασμένο σκυλὶ κι' ἄρχισαν νὰ δαγκώνη τὸ ἕνα τὸ ἄλλο. Τὰ παιδιὰ ἐπρόφθασαν νὰ φύγουν. Ὅταν ὁ Φιλαράκος ἐγύρισε σπίτι, ἐμούγκριζε κι' εἶχε τὸ λαιμὸ ματωμένο.

Ἔπειτα ἀπὸ δέκα μέρες, τὸ σκυλὶ ἔχασε τὴν ὄρεξή του, οὔτε ἔτρωγε, οὔτε ἔπινε πιά· καὶ χύμηξε ἀπάνω σ' ἕνα ἄλλο σκυλάκι γιὰ νὰ τὸ δαγκάσῃ.

Τὸν ἔκλεισαν μέσα σ' ἕνα ἀδειανὸ δωμάτιο. Τὰ παιδιὰ δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν γιατὶ εἶχαν κλείσει τὸ μικρό τους τὸ φίλο καὶ πήγαιναν κρυφὰ καὶ τὸν ἔβλεπαν.

Μιὰ μέρα, τὰ παιδιὰ ἄνοιξαν τὴν πόρτα κ' ἐφώναξαν τὸ σκυλὶ ἔξω. Ὁ Φιλαράκος ὁρμησε στὴν αὐλὴ κ' ἐπῆγε νὰ ξαπλωθῇ στὸν κῆπο, κάτω ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα. Ὅταν ἡ κυρία του τὸν εἶδε, τὸν ἐφώναξε, μὰ ἐκεῖνος δὲν τὴν ἄκουσε, οὔτε ἐκούνησε τὴν οὐρά του, οὔτε κἂν τὴν ἐκοίταξε. Εἶχε τὰ μάτια του θολὰ καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἔτρεχαν ἀφροί. Τότε ἐφώναξε τὸν ἄντρα της:

— Τρέξε, τοῦ εἶπε, κάποιος ἄφησε τὸ Φιλαράκο ἐλεύθερο, κι' εἶναι λυσσασμένος! Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, κάνε κάτι.

Ὁ ἄνδρας ἐπῆρε τὸ ὅπλο του κ' ἐπλησίασε τὸ σκυλί. Τὸ ἐσημάδεψε κ' ἐτράβηξε. Μὰ τὸ χέρι του ἔτρεμε καὶ δὲν τὸ πέτυχε στὸ κεφάλι.

Τὸ σκυλὶ φώναξε παραπονετικὰ κ' ἔπεσε. Τὰ δυό του πισινὰ πόδια ἦσαν σπασμένα. Ἐσύρθηκε ὅμως κοντὰ στὸν κύριο του κι' ἄρχισε νὰ τοῦ γλύφῃ τὰ πόδια. Ὁ πατέρας ἄρχισε νὰ τρέμῃ, ἔκλαιγε κι' ἔτρεξε στὸ σπίτι.

Τότε ἐφώναξαν ἕναν κυνηγό. Αὐτὸς ἦρθε κι' ἀποτέλειωσε μὲ μιὰ τουφεκιὰ τὸ πληγωμένο σκυλί.

(Τολστοΐ) ΖΩΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ε'.

Ἀλλ' αὐτὴ ἡ φάρσα δὲν ἦταν τίποτα μπροστὰ σὲ μιὰν ἄλλη ποὺ ἔπαιξα τοῦ μπάρμπα-Γιάννη ἀργότερα.

Ἕνα πρωΐ, στὰ σκουπίδια τοῦ σπιτιοῦ μας, βρῆκα ἕνα μεγάλο κεφάλι ψαριοῦ μὲ τὸ ψαροκόκκαλο, ὅ,τι δηλαδὴ εἶχε ἀπομείνει ἀπὸ ἕναν πελώριο σκορπιό, ποὺ τὸν εἶχαν φάει τὴν προηγούμενη μέρα στὸ δεῖπνο.

—Ὡραῖο εὕρημα! εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου, ἁρπάζοντας μὲ χαρὰ αὐτὸ τἀποφαγούδι. Θἄλεγε κανένας πὼς ἡ καλὴ τύχη μοῦ τὄφερε ξεπίτηδες μπροστά μου γιὰ τὸ μπάρμπα-Γιάννη!

Γιατὶ ἀμέσως μοῦ ἦρθε μιὰ ἰδέα.

Γελώντας πονηρὰ κάτω ἀπ' τὰ μουστάκια μου—κι' ἔχω μεγάλα μουστάκια

ἂν κι' εἶμαι μικρὸς—ἔκοψα τὸ κεφάλι ἀπ' τὸ ψαροκόκκαλο, τὄχωσα σὰν καπέλλο στὴν ἄκρη τῆς οὐρᾶς μου, κι' ἔτρεξα ἴσια στὸ σπίτι τοῦ μπόγια τῶν γάτων. Ἀπέξω στὴν αὐλή, σ' ἕνα μπάγκο, εἶδα μιὰ κατσαρόλα, ποὺ τὴν εἶχε χωρὶς ἄλλο ἑτοιμάσει γιὰ τὸ σιβὲ τῆς ἡμέρας. Ἄλλη καλοτυχία καὶ τοῦτο: Ἡ κατσαρόλα ἦταν ἀδειανὴ καὶ τὸ καπάκι της τραβηγμένο λίγο στὸ πλάϊ, σὲ τρόπο ποὺ ἄφινε ἕνα μικρὸ ἄνοιγμα.

Μαζεύτηκα, ζάρωσα ὅσο μποροῦσα καὶ μπόρεσα νὰ χωθῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα μέσα στὴν κατσαρόλα, χωρὶς νὰ πειράξω τὸ καπάκι ἀπ' τὴ θέση ποὺ τὸ βρῆκα. Κανένας δὲν μὲ εἶδε. Καὶ σὲ λίγο, νά σου ὁ καλός σου μπάρμπα-Γιάννης, ποὺ βγαίνει στὴν αὐλὴ μ' ἕνα ὕφος σπουδαῖο, πλησιάζει τὴν κατσαρόλα καὶ σηκώνει τὸ καπάκι. —Ἀ! ξεφωνίζει. Μάννα μου!

Ἀπὸ τὸν τρόμο του, λίγο ἔλειψε νὰ πέσῃ χάμω. Μὰ δὲν εἶχε κι' ἄδικο:

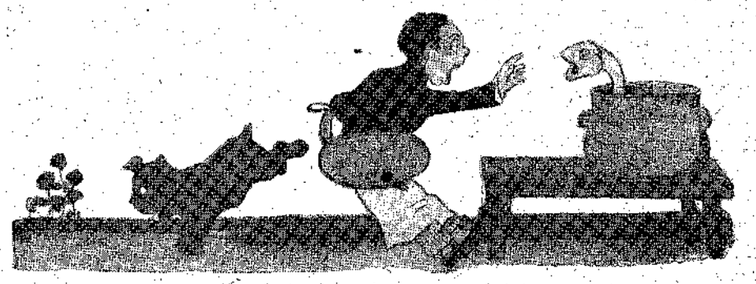

Φανταστῆτε νὰ βλέπῃ ἄξαφνα, μέσ' ἀπὸ τὴν κατσαρόλα, ποὺ τὴν εἶχε ἀφήσει ἀδειανή, νὰ βγαίνῃ ἕνα ἀλλοιώτικο φίδι. ἕνα φριχτὸ τέρας, καὶ νὰ τὸν φοβερίζῃ μὲ τὸ στόμα του ὁλάνοιχτο!

Ἦταν ἁπλούστατα τὸ κεφάλι τοῦ ψαριοῦ ποὺ τὄχα βγάλει ἔξω καὶ τὸ κουνοῦσα στὴν ἄκρη τῆς οὐρᾶς μου. Ἀκόμα καὶ τὸ σκυλὶ τοῦ σπιτιοῦ, ἅμα εἶδε τὸ «φίδι», τὄβαλε στὰ πόδια καταφοβισμένο.

Σὲ μιὰ στιγμή, ἔφυγε κι' ὁ μπάρμπα-Γιάννης πρὸς τὸ σπίτι, φωνάζοντας:

— Βοήθεια! βοήθεια! ἕνα φίδι!..

Ἐγὼ τότε δὲ χάνω καιρό, πηδῶ ἔξω ἀπ' τὴν κατσαρόλα, μ' ὅλο τὸ κεφάλι τοῦ ψαριοῦ, καὶ σκαρφαλώνω στὸν τοῖχο. Κι' ἐνῷ ὁ μπάρμπα-Γιάννης ξαναβγαίνει μ' ἕνα τσεκούρι, γυρεύοντας νὰ σκοτώσῃ τὸ φίδι,—ἂς τὄβρισκε!—ἐγώ, ποὺ τὸν βλέπω ἀπὸ πάνω, λιγώνουμαι ἀπὸ τὰ γέλια, κι' ὕστερα τρώγω τὸ κεφάλι τοῦ ψαριοῦ, ποὺ μοῦ φάνηκε πιὸ νόστιμο κι' ἀπὸ τὴ φάρσα μου.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἐπλήττα φοβερά, συχνὰ μ' ἔπερνε ὁ ὕπνος, καὶ μιὰ φορὰ κύλησα σὰν κουβάρι ἀπὸ τὸ στασίδι μου κοιμισμένος κι' ἔκανα φοβερὸ κρότο, κι' ἡ Πέγκοτου μὲ πῆρε καὶ μ' ἔβγαλε ἔξω.

Καὶ τώρα πηγαίναμε τὶς Κυριακὲς στὴν ἐκκλησία, μὰ τὰ πράγματα εἶχαν ἀλλάξει καὶ κεῖ, ὅπως καὶ στὸ σπίτι μας. Μ' ἔμπαζαν πρῶτο-πρῶτο στὸ στασίδι μας (γιατὶ εἴχαμε οἰκογενειακὸ στασίδι στὴν ἐκκλησιά), σὰν φυλακισμένο ποὺ τὸν πηγαίνουν μὲ γερὴ συνοδεία, νὰ παρευρεθεῖ σὲ μιὰ ἐκτέλεση. Μὲ ἀκολουθεῖ ἀπὸ πολὺ κοντὰ ἡ μὶς Μύρτον, μὲ τὸ ὁλόμαυρο βελουδένιο φόρεμά της. Ὕστερα ἡ μητέρα μου, ὕστερα ὁ πατριός μου. Πέγκοτου δὲν ὑπάρχει πιὰ τώρα. Ἡ μὶς Μύρτον μουρμουρίζει σιγανὰ τοὺς ψαλμούς, καὶ βλέπω τὴ μητέρα ποὺ σαλεύει τὰ χείλη της σὰ νὰ λέει μιὰν ἄφωνη προσευχή. Κι' ἂν τύχῃ νὰ κουνήσω τὸ δαχτυλάκι μου ἢ νὰ γυρίσω λιγάκι τὸ κεφάλι, ἡ μὶς Μύρτον μοῦ δίνει μὲ τὸ βιβλίο ποὺ κρατεῖ κάτι χτυπιὲς στὰ πλευρά, ποὺ μὲ πονοῦν πολὺ καὶ μὲ κάνουν νὰ θυμώνω.

Κι' ὅταν γυρίζουμε ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, θαρρῶ πὼς βλέπω μερικοὺς γείτονές μας νὰ μᾶς κοιτάζουν καὶ κάτι νὰ λένε μεταξύ τους. Πιὸ πέρα; καθὼς βλέπω τὴν τριάδα νὰ πηγαίνει μπροστὰ καὶ νὰ μ' ἀφίνει ἀπὸ πίσω, θαρρῶ πὼς τὸ περπάτημα τῆς μητέρας δείχνει κάποια λύπη καὶ πὼς ἡ μητέρα δὲν εἶναι πιὰ χαρούμενη ὅπως πρῶτα. Καὶ λέω ἀπὸ μέσα μου πὼς κι' οἱ γείτονές μας, ἀπαρέλλαχτα ὅπως κι' ἐγώ, θὰ θυμοῦνται τὸν παλιὸ εὐτυχισμένο μας καιρό, ποὺ πηγαίναμε μὲ χαρὰ στὴν ἐκκλησία, ἡ μητέρα μου, ἡ Πέγκοτου κι' ἐγὼ — κι' ὅλη τὴν ἡμέρα, τὸ μυαλό μου βασανίζεται μ' αὐτὴ τὴ θλιβερὴ σκέψη.

***

Ἕνα πρωΐ, καθὼς κατέβηκα στὴ σάλα μὲ τὰ βιβλία μου, εἶδα ὅτι ἡ μητέρα εἶχε κάποια ἔγνοια ποὺ τὴν ἔκανε σκεπτική. Ἡ μὶς Μύρτον εἶχε ἕνα ὕφος πολὺ «σταθερὸ» κι' ὁ κ. Μύρτον ἔδενε μὲ σπάγγο στὴν ἄκρη τοῦ μπαστουνιοῦ του κάτι τι — μιὰ λυγερὴ βέργα, ποὺ ἄρχισε νὰ τὴ στριφολιγάει στὸν ἀέρα, πρὸς τὸ μέρος μου.

— Ἀφοῦ σοῦ λέω, Κλάρα, ἔλεγε ὁ κ. Μύρτον, ὅτι κι' ἐγὼ ἔχω φάει πολλὲς ξυλιὲς ὅταν ἤμουν παιδί.

— Πάρα πολλές! ἐπιβεβαίωσε ἡ μὶς Μύρτον.

— Τὸ πιστεύω, ἀγαπητή μου Ἰωάννα, ψιθύρισε ἡ μητέρα μου. Νομίζεις ὅμως ὅτι αὐτὸ ἔκαμε καλὸ στὸν Ἐδουάρδο;

— Ἄ, ὥστε σὺ νομίζεις, ὅτι αὐτὸ ἔκαμε κακὸ στὸν Ἐδουάρδο; ρώτησε σοβαρὰ ὁ κ. Μύρτον.

— Αὐτὸ εἶναι ὅλο τὸ ζήτημα, πρόσθεσε ἡ ἀδελφή του.

— Σωστά, σωστά, ἀπάντησε ἡ μητέρα καὶ δὲν εἶπε τίποτ' ἄλλο.

Κατάλαβα ὅτι ὁ διάλογος αὐτὸς ἐνδιέφερε προσωπικῶς ἐμένα καὶ κοίταξα τὸν κ. Μύρτον, ποὺ κι' αὐτὸς μὲ κοίταξε κατάμματα.

— Ἄκουσε, Δάβυ, μοῦ εἶπε (καὶ τὰ μάτια του ἀχτινοβολοῦσαν) πρέπει σήμερα νὰ εἶσαι πιὸ προσεχτικὸς ἀπὸ ἄλλοτε.

Λίγισε πάλι τὸ αὐτοσχέδιο μαστίγιό του καὶ τὸ ἔκαμε νὰ βουΐζει· κι' ἀφοῦ τελείωσε ἔτσι τὶς προετοιμασίες του, τὸ ἀπόθεσε πλάϊ του, τοῦρριξε μιὰ ἔκφραστικὴ ματιὰ καὶ ξαναπῆρε τὴν ἐφημερίδα του.

Τί ὡραῖο μέσο γιὰ νὰ διατηρήσω τὴν ψυχραιμία μου! Αἰσθανόμουν κιόλας ὅτι οἱ λέξεις μοῦφευγαν ἀπὸ τὸ κεφάλι ὄχι μιὰ-μιά, ἀλλὰ μάτσα-μάτσα, ἀράδες-ἀράδες μαζί. Μοῦ φαινόταν πὼς εἶχαν κάμει φτερὰ κι' ἔφευγαν μονομιᾶς ὅλες, γρήγορα-γρήγορα, σὰ νὰ μὴν ἤθελαν νὰ τὶς πιάσω.

Ἡ ἀρχὴ ἦταν κακὴ κι' ἡ συνέχεια χειρότερη. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἤμουν λαμπρὰ διαβασμένος καὶ φανταζόμουν πὼς θἄπερνα ἄριστα· ἀλλὰ ἀποδείχθηκε πὼς εἶχα γελαστεῖ φριχτά. Δὲν εἶπα σχεδὸν τίποτα σωστό. Ἡ μὶς Μύρτον δὲν ξεκολλοῦσε τὰ μάτια της ἀπὸ πάνω μου, καὶ μοῦ ἦταν ἀδύνατο πιὰ νὰ κάνω τὸ μυαλό μου νὰ δουλέψει.

Ἐπιτέλους, ὅταν φτάσαμε στὸ περίφημο πρόβλημα μὲ τὶς πέντε χιλιάδες ὀχτακόσια τόσα τυριὰ κι' ἔπρεπε νὰ κάμω τὸν πολλαπλασιασμὸ (πολλαπλασιασμὸ μοῦκαμαν ὕστερα στὴ ράχη μου, πῶς τὸ θυμοῦμαι!) ἡ μητέρα μου δὲν κρατήθηκε καὶ τὴν πῆραν τὰ κλάμματα.

— Κλάρα! εἶπε ἡ μὶς Μύρτον, σὰ νὰ ἤθελε νὰ τὴν προειδοποιήσει.

— Εἶμαι λιγάκι ἀδιάθετη, Ἰωάννα, εἶπε ἡ μητέρα.

Τότε ὁ πατριός μου σηκώθηκε καί, ἀφοῦ πῆρε ἐπίσημο ὕφος, εἶπε:

— Ἀληθινά, Ἰωάννα, εἶναι φυσικὸ νὰ μὴν ὑποφέρει ἡ Κλάρα μὲ ἀρκετὴ σταθερότητα τὸ βασανιστήριο, ποὺ τῆς ἔκαμε σήμερα ὁ Δαυίδ. Δὲν εἶναι κι' εὔκολο! Δαυίδ, παιδί μου, πᾶμε μαζὶ ἀπάνω.

Καθὼς μὲ πῆρε ἀπ' τὸ χέρι καὶ μὲ πήγαινε, ἡ μητέρα μου ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος μας. Ἡ μὶς Μύρτον εἶπε:

— Κλάρα, τρελλάθηκες;

Καὶ τὴ σταμάτησε. Εἶδα τὴ μητέρα μου ποὺ ἔκλεινε τ' αὐτιά της κι' ὕστερα τὴν ἄκουσα νὰ κλαίει.

Ἀνέβηκε στὴν κάμαρά μου, ἀργὰ καὶ σοβαρά. Φαντάζομαι πὼς ἦταν γοητευμένος μὲ τὴν ἐπίσημη αὐτὴ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης. Μόλις μπήκαμε, μοῦβαλε ἄξαφνα τὸ λαιμό μου κάτω ἀπὸ τὰ μπράτσο του.

— Κύριε Μύρτον! Κύριε! Κύριε! φώναξα. Ὄχι, σᾶς παρακαλῶ, μὴ μὲ χτυπᾶτε. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὰ μάθω. Θὰ τὰ μάθω. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ τὰ πῶ ὅταν εἶστε μπροστά. Ἀλήθεια τὸ λέω, δὲ μπορῶ!

— Ἄ, δὲ μπορεῖς; Θὰ τὸ ἰδοῦμε!

Κρατοῦσε τὸ κεφάλι μου κάτω ἀπὸ τὸ μπράτσο του, σὰ σὲ μάγγανο. Μὰ ἐγὼ πάλαιβα καὶ ἀγωνιζόμουν μὲ τόση ἐπιμονή, ὥστε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν σταμάτησα. Ἀλλὰ ἦταν μόνο γιὰ μιὰ στιγμή, γιατὶ ἀμέσως κατόπιν ἄρχισε νὰ μὲ δέρνει πολὺ σκληρά. Ἄρπαξα κι' ἐγὼ μὲ τὰ δόντια μου τὸ χέρι ποὺ μὲ κρατοῦσε καὶ τὸ δάγκασα μὲ ὅλα μου τὰ δυνατά... Ἀκόμα τρίζω τὰ δόντια μου, μόνο νὰ τὸ συλλογιστῶ!

Τότε μὲ ἔδειρε ἀλύπητα, σὰ νὰ εἶχε ἀπόφαση νὰ μὲ σκοτώσει. Μέσα στὴν κοσμοχαλασιὰ ποὺ ἐκάναμε οἱ δυό μας ἐκείνη τὴ στιγμή, ἄκουσα βήματα νὰ τρέχουν στὴ σκάλα, ἄκουσα κλάμματα· ἄκουσα τὴ μητέρα καὶ τὴν Πέγκοτου νὰ κλαῖνε...

Μ' ἄφισε, ἔφυγε, ἔκλεισε τὴν πόρτα μὲ τὸ κλειδί καὶ ἔμεινα μόνος, ξαπλωμένος χάμω, ξεσχισμένος, γδαρμένος, φουντωμένος καὶ γεμᾶτος λύσσα σὰν ἕνας μικρὸς σατανάς.

Θυμοῦμαι τὴ μαύρη σιωπὴ ποὺ βασίλευε στὸ σπίτι· ὅταν ἄρχισα νὰ συνέρχωμαι. Θυμοῦμαι πόσο κακὸ αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτό μου, ὅταν ἄρχισε νὰ καταπραΰνεται ὁ πόνος κι' ἡ ὀργή μου.

Ὥρα πολλὴ ἀφογκράστηκα καὶ δὲν ἄκουσα τίποτα. Σηκώθηκα μὲ κόπο καὶ πῆγα στὸν καθρέφτη νὰ κοιταχτῶ. Τρόμαξα καθὼς εἶδα τὸ πρόσωπό μου κόκκινο, φουσκωμένο, φριχτό. Τὰ χτυπήματα τοῦ κ. Μύρτον μοῦ εἶχαν ξεσχίσει τὸ πετσί κι' ὅλο μου τὸ κορμὶ μὲ πονοῦσε, σὲ τρόπο ποὺ σὲ κάθε μου κίνημα μοὐρχόταν νὰ κλαίω. Μὰ ὅλ' αὐτὰ δὲν ἦταν τίποτα, μπροστὰ στὸ συναίσθημα ὅτι εἶχα κάμει ἕνα ἔγκλημα, τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα τοῦ κόσμου.

Ἄρχισε νὰ νυχτώνει κι' ἔκλεισα τὸ παράθυρο, ἀφοῦ στάθηκα ὥρα πολλὴ στὸν ἀέρα, πότε κλαίγοντας καὶ πότε ἀκούγοντας τί γινόταν στὸ σπίτι — ὅταν ξεκλείδωσε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε μέσα ἡ μὶς Μύρτον μ' ἕνα κομμάτι ψωμὶ κι' ἕνα ποτήρι γάλα. Τ' ἀκούμπησε στὸ τραπέζι δίχως νὰ πεῖ μιλιά, μὲ κοίταξε μιὰ στιγμὴ (ἄ, μὲ πόση «σταθερότητα»!) κι' ἔφυγε πάλι, κλειδώνοντας τὴν πόρτα ἀπὸ πίσω της.

Εἶχε νυχτώσει ἀπὸ πολλὴν ὥρα, κι' ἐγὼ καθόμουν ἀκόμη στὸ παράθυρο καὶ συλλογιζόμουν ἂν θαρχόταν κανένας νὰ μὲ ἰδεῖ. Ὅταν ἀπελπίστηκα πιά, γδύθηκα, πλάγιασα κι' ἄρχισα νὰ συλλογίζομαι μὲ τρόμο τί ἔμελλα νὰ ἀπογίνω. Ἡ πράξη μου δὲν ἦταν ἄραγε ἄξια νὰ μὲ βάλουν στὴ φυλακὴ καὶ δὲν κινδύνευα νὰ μὲ πάρουν οἱ χωροφύλακες;

Δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲ τὸ ξόπνημά μου τ' ἄλλο πρωΐ. Στὴν ἀρχὴ ἤμουν ἥσυχος καὶ χαρούμενος, μὰ μονομιᾶς ἤρθαν καὶ μ' ἔπνιξαν πάλι οἱ φριχτὲς ἀναμνήσεις. Ἡ μὶς Μύρτον μπῆκε καὶ μοῦπε λίγα λόγια: ὅτι μποροῦσα νὰ πάω στὸν κῆπο, νὰ περπατήσω μισὴ ὥρα, ὄχι περισσότερο, κι' ἔφυγε ὕστερα ἀφίνοντας τὴν πόρτα ἀνοιχτὴ — φυσικά, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὴν ἄδεια.

Τὸ ἴδιο γινόταν καὶ κάθε μέρα, ὅλο τὸν καιρὸ τῆς φυλάκισής μου ποὺ βάστηξε πέντε μέρες. Ἂν μποροῦσα νὰ ἔβλεπα τὴ μητέρα μου μοναχή της, θἄπεφτα μονομιᾶς στὰ γόνατά της καὶ θὰ τὴν ἱκέτευα νὰ μὲ συχωρέση. Ἀλλὰ δὲν ἔβλεπα παρὰ μόνο τὴ μὶς Μύρτον. Μόνο τὸ βράδυ, τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς, μὲ φώναζαν καὶ μένα, τὴν ὥρα ποὺ ὅλοι ἦταν στὴ θέση τους, καὶ μ' ἔβαζαν σὲ μιὰν ἄκρη μοναχό, σὰν ἕναν μικρὸ ἐγκληματία. Ὕστερα, ὁ δεσμοφύλακας μου μὲ πήγαινε πάλι στὴ φυλακή, πρὶν καλὰ-καλὰ σηκωθοῦν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὴν προσευχή τους. Ἔβλεπα μόνο ὅτι ἡ μαμμά μου ἦταν ὅσο γίνεται πιὸ μακρυά μου καὶ γύριζε τὸ κεφάλι ἀπ' τ' ἄλλο μέρος, ὥστε νὰ μὴ βλέπω ποτὲ τὸ πρόσωπό της. Ὁ κ. Μύρτον εἶχε τὸ χέρι του δεμένο μ' ἕνα μεγάλο ἄσπρο μαντήλι.

Μέσα στὴ μνήμη μου, οἱ πέντε αὐτὲς ἡμέρες φαίνονται σὰ χρονιές.

Καθόμουν κι' ἄκουγα τὸν παραμικρὸ θόρυβο μέσα στὸ σπίτι. Τὸ κοΰδουνι ποὺ χτυποῦσε, τὶς πόρτες ποὺ ἀνοιγόκλειναν, τὸ μακρυνὸ ἦχο ἀπὸ τὶς φωνές, τὶς περπατησιὲς στὴ σκάλα. Ἀποκοιμόμουν κατὰ τὰ σουρουπώματα καὶ ξυπνοῦσα σὲ λίγο νομίζοντας πὼς ἦταν πρωΐ, κι' ἔβλεπα μὲ ἀπορία ὅτι ἀκόμα ἦταν βράδυ, ὅτι κανεὶς δὲν εἶχε κοιμηθεῖ κι' ὅτι εἶχα ἀκόμα νὰ περάσω ὁλάκερη νύχτα.

Κοίταζα τὰ παιδιὰ ποὺ παίζαν στὸ νεκροταφεῖο, πλάϊ στὸ σπίτι μας — καὶ τὰ κοίταζα κρυφά, δίχως νὰ τολμῶ νὰ βγῶ στὸ παράθυρο, μήπως μὲ ἰδοῦν φυλακισμένο. Ἀποροῦσα ποὺ δὲν ἄκουγα πιὰ τὴν ἴδια τὴ φωνή μου. Ὕστερα ἔβλεπα τὴ βροχὴ νὰ πέφτῃ, τὰ σύννεφα νὰ μαζεύονται πάνω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, καὶ μοῦ φαινόταν πὼς ἐρχόταν ἡ νύχτα νὰ μὲ τυλίξῃ στὸ σκοτάδι της, ἐμένα μαζὶ μὲ τὴν τύψη ποὺ μὲ βασάνιζε.

Τὸ τελευταῖο βράδυ τῆς τιμωρίας μου, μὲ ξύπνησε κάποιος ποὺ πρόφερε σιγὰ τὸ νομά μου. Ἀνατινάχτηκα ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου κι' ἄπλωσα τὰ χέρια μου στὸ σκοτάδι: — Σὺ 'σαι, Πέγκοτου! φώναξα.

Δὲν ἔλαβα ἀμέσως ἀπάντηση, ἀλλὰ σὲ λίγο ἄκουσα πάλι τὸ νομά μου νὰ τὸ ψιθυρίζῃ μιὰ φωνὴ τόσο μυστηριώδης καὶ ἀφύσικη, ὥστε μοῦ γεννήθηκε ἡ ἰδέα ὅτι κάποιος μοῦ μιλοῦσε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα. Φοβήθηκα ὅτι ἀπὸ τὸ φόβο μου εἶχα παραλογιάσει.

Προχώρησα ψαχουλευτὰ ὡς τὴν πόρτα κι' ἐφαρμόζοντας τὰ χείλη μου στὴν τρύπα, ψιθύρισα:

— Σύ 'σαι, Πέγκοτου;

— Ἐγώ, Δάβυ μου, μοῦ ἀποκρίθηκε. Μὰ μίλα σιγά, γιατὶ θὰ σ' ἀκούσει ὁ γάτος!

Κατάλαβα ὅτι ἐννοοῦσε τὴ μὶς Μύρτον. Κι' ἀληθινὰ χρειαζόταν πολλὴ προσοχή, γιατὶ τὸ δωμάτιό της ἦταν πλάϊ στὸ δικό μου.

— Τί κάνει ἡ μαμμά; ρώτησα. Εἶναι πολὺ θυμωμένη μαζύ μου;

Ἄκουσα τὴν Πέγκοτου νὰ κλαίει ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τῆς πόρτας, ὅπως ἔκανα κι' ἐγὼ ἀπὸ μέσα. Ὕστερα μοῦ ἀπάντησε:

— Ὄχι, δὲν εἶναι θυμωμένη.

— Τί θὰ μὲ κάνουν ἐμένα, Πέγκοτου; Ξέρεις;

— Σχολεῖο ἐσωτερικὸ κοντὰ στὸ Λονδῖνο! ἀπάντησε λακωνικὰ ἡ Πέγκοτου.

Ἐγὼ ἀναγκάστηκα νὰ τὴν κάμω νὰ μοῦ τὸ ξαναπεῖ, γιατὶ τὴν τελευταία φορὰ εἶχα ἀκουμπήσει στὴν κλειδαριὰ τὸ στόμα ἀντὶ γιὰ τ' αὐτὶ κι' ἔτσι δὲν εἶχα ἀκούσει τί εἶπε.

— Πότε;

— Αὔριο.

— Γιαὐτὸ μοῦ ἔβγαλε ὅλα τὰ πράγματά μου ἀπὸ τὰ συρτάρια ἡ μὶς Μύρτον;

— Ναί, σοῦ τὰ ἑτοίμασε.

— Δὲ θὰ ξαναΐδω τὴ μαμά;

— Θὰ τὴν ξαναΐδεῖς, τὸ πρωΐ.

Ὕστερα ἔβαλε τὰ χείλη της στὴν τρύπα τῆς κλειδαριᾶς καὶ εἶπε τὰ ἀκόλουθα λόγια, μὲ μιὰ σοβαρότητα, ποὺ δὲν τὴν ἔχουν συνειθισμένη οἱ τρύπες ἀπὸ κλειδαριές:

— Δάβυ, χρυσό μου παιδί, τώρα τελευταῖα δὲ μποροῦσα νὰ σοῦ μιλῶ, μὰ σ' ἀγαπῶ πάντα ὅπως πρῶτα· μ' ἀκοῦς, Δάβυ;

— Ναί, Πέγκοτου, ἀπάντησα ἐγὼ κλαίγοντας.

— Χρυσό μου παιδί, μὴ μὲ ξεχάσεις ἐκεῖ ποὺ θὰ πᾶς. Κι' ἐγὼ δὲ θὰ σὲ ξεχάσω ποτέ. Καὶ θὰ φροντίζω τὴ μαμμά σου, δὲ θὰ τὴν ἀφίνω ποτὲ μοναχή... Καὶ θὰ σοῦ γράφω, ἀγάπη μου, θά... θά...

Ἐδῶ ἡ Πέγκοτου, βλέποντας πὼς δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ μὲ φιλήσει, ἄρχισε νὰ φιλεῖ τὴν τρύπα τῆς κλειδαριᾶς.

— Σ' εὐχαριστῶ, καλή μου Πέγκοτου, τῆς εἶπα. Μοῦ δίνεις μιὰ ὑπόσχεση; Θέλω νὰ γράψεις στὸν κ. Πέγκοτου καὶ στὴν Αἰμιλία καὶ στὴν κυρὰ-Κούμιτζ καὶ στὸ Χάμ, καὶ νὰ τοὺς πεῖς πὼς δὲν εἶμαι τόσο κακός, ὅσο μπορεῖ νὰ φαντάζονται, κι' ὅτι τοὺς ἀγαπῶ ὅλους πολύ. Θὰ τὸ γράψεις, Πέγκοτου;

Ἡ καλὴ γυναίκα μοῦ ὑποσχέθηκε πὼς θὰ τὸ γράψει. Φιλήσαμε κι' οἱ δυὸ τὴν κλειδαρότρυπα μὲ ὅλη τὴν τρυφερότητα, ἐγὼ χαϊδεψα μὲ τὸ χέρι μου τὸ σίδερο, σὰ νὰ ἦταν τὸ ἀγαπητὸ πρόσωπο τῆς Πέγκοτου, κι' ὕστερα χωριστήκαμε.

Τ' ἄλλο πρωΐ, παρουσιάστηκε ὅπως πάντα ἡ μὶς Μύρτον καὶ μοῦ εἶπε ὅτι θἄφευγα γιὰ ἐσωτερικὸς σ' ἕνα σχολεῖο, πρᾶγμα ποὺ δὲ μὲ ξάφνισε καὶ τόσο, ὅσο θὰ περίμενε. Μὲ εἰδοποίησε ἐπίσης ὅτι ἄμα ντυνόμουν, μποροῦσα νὰ κατεβῶ στὴν τραπεζαρία νὰ προγευματίσω.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΟ ΤΛΕΙΔΙΩΤΙΚΟ ΜΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΙΚΗ ΝΥΧΤΑ

Ἀπόψε θ' ἀγρυπνήσω κάτω ἀπ' τὸ φῶς τῶν ἀστεριῶν, ποὺ πλημμυρίζουν τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν δείχνουν σὰν ἕναν ἀπέραντο, γαλάζιο μανδύα, μ' ἀσημένια κεντήματα, ἁπλωμένο πάνω ἀπ' τὴν κοιμισμένη πολιτεία.

Ἀπόψε θὰ μετρήσω μιὰ-μιὰ τὶς ὧρες τοῦ μεσονυχτιοῦ, ποὺ θὰ σημάνουν οἱ χάλκινοι στρατιῶτες τοῦ ρολογιοῦ τοῦ Σὰν-Μάρκο. Τὴν ὥρα αὐτὴ ζωντανεύουν οἱ θρύλοι καὶ πετοῦν πάνω ἀπ' τὴ νεκρὴ πολιτεία. Κι' εἶναι τότε σὰ νὰ πέρνουν μιὰ καινούργια ζωὴ ὅλα τὰ παλιὰ πράγματα: οἱ ὄγκοι τῶν σκοτεινῶν, δαντελλωτῶν παλατιῶν· τὰ ψηλὰ κωδωνοστάσια τῶν ἐκκλησιῶν· τὸ ἐξαίσιο δογικὸ παλάτι· ἡ γέφυρα τῶν στεναγμῶν· οἱ γόντολες, ποὺ ἀκινητοῦν πάνω στὰ κοιμισμένα νερά...

Ἀπόψε θὰ περιμένω νὰ βγῇ τὸ φεγγάρι· ν' ἀνεβῇ ψηλά· νὰ σταθῇ πάνω ἀπ' τὸ κωδωνοστάσιο τοῦ Σὰν-Τζιόρτζιο καὶ νὰ καθρεφτιστῇ μέσα στ' ἀκίνητα νερὰ τοῦ καναλιοῦ.

Ἀπόψε θ' ἀκούσω τὸ νοσταλγικὸ τραγούδι τοῦ ξενύχτισμένου γοντολιέρη, ν' ἀντηχῇ μέσα στὴν ἀπέραντη σιγὴ τῆς νύχτας καὶ νὰ ὑψώνεται σὰν προσφορὰ στὸ φεγγάρι.

Ἀπόψε ἀναμμένοι πυρσοὶ θὰ φωτίσουν τὸ βυθὸ τῶν καναλιῶν· τὰ περιστέρια τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ποὺ ἔχουν κουρνιάσει πάνω ἀπ' τὴ γέφυρα τῶν στεναγμῶν, θὰ φτερουγίσουν ξαφνιασμένα, κι' οἱ γόντολες ἀνθοστολισμένες θὰ πηγαινοέρχονται κάτω ἀπ' τὰ φωτισμένα παράθυρα τῶν παλατιῶν.

Καὶ θἄναι ἡ νύχτ' αὐτὴ ἕνα χαρμόσυνο ξόπνημα τῆς πεθαμένης πολιτείας στὴ λαμπρότητα καὶ στὴ δόξα τῶν περασμένων...

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὅταν, μισὴ ὥρα ἀργότερα, ξανακατέβηκε στὸ μαγαζί, εἶχε ξεχάσει ὁλότελα τὴ ζωγραφιὰ ποὺ ἡ Νανέττα εἶχε κιόλας κρύψει μέσ' στὸ καλαθάκι της.

Ὁ δεσμοφύλακας τοῦ Τέμπλου ἄκουσε τὸ ρολόϊ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Κώμου νὰ σημαίνη.

— Τί! ὀχτὼ κιόλας ἡ ὥρα; φώναξε. Γειά σας παιδιά! Τοῦ δίνω! Ὁ Σιμὸν μὲ περιμένει στὸ Τέμπλο, γιατὶ ὅσο λείπω ἐγώ, ἔχει αὐτὸς ἀναλάβει τὴν ὑπηρεσία μου. Καὶ δὲν πρέπει κανεὶς νὰ κάνη τὸ Σιμὸν νὰ περιμένη. Ἀρκετὴ δουλειὰ ἔχει μὲ τὸν Καπέτο!

Καὶ γελώντας πάντοτε σαρκαστικά, ὁ ἀπαίσιος γέρος ἀπομακρύνθηκε βαδίζοντας ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσε.

Ἀκόμη δὲν εἶχε κλείσει καλὰ-καλὰ ὁ Τιζὸν τὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ, καὶ ἡ Νανέττα ἔβγαλε ἀθόρυβα τὸ πορτραῖτο τοῦ μικροῦ Δελφίνου ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ λουλούδια της καὶ τὸ κοίταξε κάμποση ὥρα ἀμίλητη.

Ὁ Νικόλας, ποὺ τὴν παρακολουθοῦσε μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του, κάνοντας πὼς ἦταν ἀφοσιωμένος στὴν κατασκευὴ τῆς κόλλας του, εἶδε δυὸ δάκρυα ποὺ κυλοῦσαν στὰ μάγουλα τῆς ἀδελφῆς του.

Σὲ λίγο, ἡ Νανέττα σηκώθηκε, πῆρε ἀπὸ τὸ τεζάκι του ἕνα σφυρὶ καὶ τέσσερα καρφάκια, καὶ κάρφωσε τὸ πορτραῖτο πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι της.

Ὁ Νικόλας σήκωσε τοὺς ὤμους καὶ εἶπε ἀπὸ μέσα του:

Μὰ τί ἔχει πάθει λοιπὸν ἡ Νανέττα μὲ τοῦτον τὸν μικρὸ Δελφίνο;

«Μὰ ὡστόσο, ἐπειδὴ ἡ ἀδελφή του δὲν τοῦ ἔκανε λόγο γιὰ ὅ,τι τὴν ἀπασχολοῦσε, ὁ Νικόλας, ποὺ ἦταν ἕνα παιδὶ διακριτικὸ καὶ ὀλιγόλογο, δὲν εἶπε τίποτε κι' αὐτὸς καὶ σηκώθηκε γιὰ νὰ ἑτοιμάση τὸ φαγητό τους, μιὰ κι' ἡ Νανέττα δὲν ἔδειχνε πὼς εἶχε σκοπὸ νὰ τὸ κάνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἡ ἰδέα τοῦ μικροῦ καμπούρη

Ἀντὶ μὲ τὸν καιρὸ νὰ διαλύεται, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ τοὺς ἔκανε τὴν ἐπίσκεψη ὁ Τιζόν, ἡ μελαγχολία τῆς Νανέττας γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ βαθειά. Δὲν μιλοῦσε πιὰ καθόλου· δὲν ἀκουγόταν πιὰ στὸ μαγαζάκι τὸ δροσερό της γέλιο, ὅταν γύριζε τὸ βράδυ ἀφοῦ εἶχε κάνει μιὰ καλὴ εἰσπραξη.

Ἄλλωστε οἱ εἰσπράξεις της δὲν ἦταν τώρα πιὰ καθόλου καλές. Ἡ Νανέττα περνοῦσε ὧρες ὁλόκληρες κοιτάζοντας τὸ πορτραῖτο τοῦ Δελφίνου ποὺ ἦταν καρφωμένο πάνω ἀπ' τὸ κρεβάτι της. Δὲν σηκωνόταν πιὰ πρωΐ γιὰ νὰ πάη νὰ μαζέψη λουλούδια, καὶ ὅταν βρισκόταν στοὺς δρόμους, ἀντὶ νὰ ψάχνη ὅπως ἄλλοτε γι' ἀγοραστές, δὲν κοίταζε παρὰ νὰ μάθη κανένα νέο σχετικὸ μὲ τὸ μέλλον τῆς βασιλικῆς οἰκογένειας.

Ἔτσι ἔμαθε σὲ ὅλες της τὶς λεπτομέρειες τὴ διαδρομὴ ποὺ ἐπρόκειτο νὰ κολουθήση ἡ πένθιμη συνοδεία ποὺ θὰ ὁδηγοῦσε τὴ Μαρία-Ἀντουανέττα στὴ λαιμητόμο.

Στὶς 25 Ἀνεμώδους τοῦ ἔτους Γ' (16 Ὀκτωβρίου 1793) ἡ Νανέττα σηκώθη-

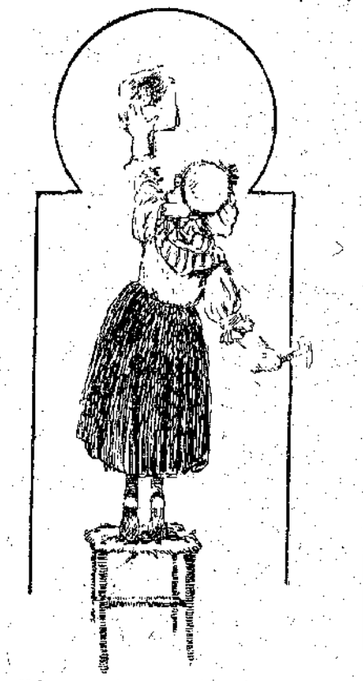

«Κάρφωσε τὸ πορτραῖτο πάνω ἀπ' τὸ κρεβάτι της». (Σελ. 54, στ. α'.)

κε ἀπὸ τὶς πέντε τὸ πρωΐ. Δίχως νὰ ξεχάση τὸ πανεράκι της, ποὺ ἦταν γεμάτο δροσερὰ λουλούδια, διευθύνθηκε πρὸς τὴν Κονσιερζερὶ ὅπου εἶχε κιόλας μαζευτεῖ ἕνα πλῆθος περιέργων.

Στὶς ἑνδεκα ἤρθαν νὰ πάρουν τὴ βασίλισσα γιὰ νὰ τὴν ὁδηγήσουν στὸ ἰκρίωμα.

Ἡ Νανέττα, μέσα στὶς τόσες ὧρες τῆς ἀναμονῆς της, εἶχε κατορθώσει νὰ χωθῆ ἀνάμεσα στὸν κόσμο καὶ νὰ βρεθῆ στὴν πρώτη σειρά, ἀντικρὺ σχεδὸν στὸ κάρρο ὅπου ἀνέβασαν τὴ Μαρία Ἀντουανέττα μὲ τὸ πρόσωπο γυρισμένο πρὸς τὰ πίσω, ἀντίθετα πρὸς τὴν πορεία τοῦ ἁμαξιοῦ. Δίχως νἀφίση οὔτε λεπτὸ ἀπὸ τὰ μάτια της τὴ δυστυχισμένη βασίλισσα, ἡ Νανέττα ἄρχισε νὰ περπατάη πίσω ἀπὸ τὸ κάρρο, ἀδιαφορώντας γιὰ τὰ σπρωξίματα καὶ στὰ σκουντήματα τοῦ κόσμου.

Λίγο ἔλειψε νὰ τὴν πατήση τὸ ἄλογο τοῦ Γκραμόντ, παλιοῦ ἠθοποιοῦ τοῦ θεάτρου Ματανσιέ, ποὺ τώρα ἦταν ἀρχηγὸς τῶν ἐθνοφρουρῶν καὶ κάλπαζε ἀνάμεσα στὸ πλῆθος. Μὰ ἡ Νανέττα ἐξακολουθοῦσε πάντοτε νὰ περπατάη, ὑπνωτισμένη ἀπὸ τὴ θέα τῆς βασίλισσας ποὺ φοροῦσε μιὰ πόλκα κι' ἕνα λευκὸ μισοφόρι, κι' εἶχε στὸ κεφάλι της μιὰ ἄσπρη σκούφια μὲ μιὰ μαύρη κορδέλλα, ποὺ ἄφηνε νὰ φαίνουνται ἐδῶ κι' ἐκεῖ τὰ ψαρά της μαλλιά, κομμένα σύρριζα.

Τὸ κοριτσάκι ἀναθυμόταν μὲ συγκίνηση τὸ φωτεινὸ ἐκεῖνο ἀπόγευμα ποὺ εἶχε δεῖ γιὰ πρώτη φορὰ τὴ βασίλισσα στὸν κῆπο τοῦ Κεραμικοῦ. Τότε βρισκόταν ἀκόμη σὲ ὅλη της τὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τὴ δύναμη! Ἕνα σῶμα ἀπὸ μικροὺς στρατιῶτες τῆς παρουσίαζε ὅπλα! Καὶ σήμερα, τὴν ὁδηγοῦσαν στὸ θάνατο χλευάζοντας καὶ βρίζοντάς την. Μὰ γιὰ τὴ Νανέττα, παρ' ὅλη τούτη τὴ μεταβολὴ τῆς τύχης, ἡ βασίλισσα ἐξακολουθοῦσε πάντα νὰ εἶναι ἡ βασίλισσα.

Ἔτσι, τὴν ὥρα ποὺ περνοῦσαν μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ρόκκου κι' ἡ συνοδεία στάθηκε γιὰ ἕνα λεπτό, ἡ Νανέττα θεώρησε τὴ στιγμὴ κατάλληλη, καὶ ἀνεβαίνοντας πάνω στὰ σκαλάκια τῆς ἐκκλησίας, πέταξε ὅλο τὸ περιεχόμενο τοῦ πανεριοῦ της στὸ ἁμάξι ὅπου στεκόταν ἡ Μαρία Ἀντουανέττα.

Τὰ λουλούδια σκορπίστηκαν μπροστὰ στὰ πόδια τῆς κατάδικης ποὺ σήκωσε τὰ μάτια της ἔκπληκτη, γιὰ τὴν τόσο τρυφερὴ μὰ καὶ ριψοκίνδυνη ἐκείνη ἐκδήλωση. Ζητοῦσε μὲ τὰ μάτια της νὰ βρῆ ποιὸς εἶχε τολμήσει ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Μὰ ἡ Νανέττα εἶχε κιόλας ἐξαφανισθεῖ μέσα στὸ πλῆθος.

Ἔτρεχε-ἔτρεχε, γυρίζοντας τὴν πλάτη της πρὸς τὸ πένθιμο ἁμάξι, ποὺ ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο του κατὰ τὴν πλατεῖα ὅπου ἦταν στημένη ἡ καρμανιόλα καὶ ποὺ σήμερα ὀνομάζεται πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας.

Ἡ Νανέττα διευθυνόταν πρὸς τὸ σπίτι της μὲ τὴν καρδιὰ βαρειά. Περπάταγε ἀφήνοντας τὰ βήματά της νὰ τὴ διευθύνουν μόνα τους. Καθὼς ἤτανε ἀφηρημένη θὰ προσπερνοῦσε κι' ἀπ' τὸ μαγαζάκι της ἂν δὲν τραβοῦσε τὴν προσοχή της μιὰ ἀσυνείθιστη κίνηση ποὺ γινόταν στὴ γειτονιά της.

Ὅλοι οἱ γείτονες, βγαλμένοι στὶς πορτες τους ἢ στὰ παράθυρά τους, κοίταζαν μὲ μεγάλη περιέργεια κι' ἐνδιαφέρον ἕνα χειραμάξι ποὺ ἦταν σταματισμένο μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ παπουτσίδικου. Δυὸ ἄνθρωποι, μὲ μαύρη στολὴ καὶ μακρυὰ τουφέκια στὸ χέρι, στέκονταν δίπλα του σὰν νὰ τὸ εἶχαν ὑπὸ τὴ φύλαξή τους.

Ἡ Νανέττα θυμήθηκε πὼς σήμερα

ἦταν ἡ ἡμέρα ποὺ θὰ κουβαλοῦσε ὁ Σιμὸν τὰ ἐπιπλά του ἀπὸ τὸ σπίτι του στὸ Τέμπλο.

Καταταραγμένη ἀκόμη ἀπὸ τὸ θέαμα ποὺ εἶχε ἰδεῖ, σκέφθηκε ἀμέσως μήπως θὰ μποροῦσε νὰ βρῆ εὐκαιρία χάρις στὴν ἐπίσκεψη αὐτήν, γιὰ νὰ πλησιάση τὸ δυστυχισμένο μικρό, ποὺ τὸ λυπόταν ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ εἶχε ἰδεῖ νὰ ὁδηγοῦν τὴ μητέρα του στὴν καρμανιόλα. Ὁ Σιμὸν εἶχε βρεῖ γιὰ πρόφαση τὴν ἀνάγκη τῆς μετακόμισης τῶν ἐπίπλων του γιὰ νὰ διακόψη κάπως τὴ μονότονη ζωὴ τοῦ Τέμπλου, ποὺ παρ' ὅλα τὰ καλὰ της ἄρχισε νὰ τοῦ γίνεται βαρετή, κι' ἀκόμη γιὰ νὰ ἐπιδείξη τὰ μεγαλεῖα του, στοὺς παλιοὺς γείτονές του.

Ὁ πρώην μπαλωματὴς εἶχε φορέσει τὰ καλά του, ἕνα ὡραῖο μπλὲ κοστούμι μὲ κόκκινη φόδρα, τὰ—δύο ἐθνικὰ χρώματα—καὶ ἀκουμπισμένος στὸ χειραμάξι του, ἀντὶ νὰ πάη μέσα νὰ βοηθήση τὴ γυναῖκα του, ρητόρευε χωρὶς νὰ παίρνη ἀνάσα, προσπαθώντας νὰ μιμηθῆ τὸ πομπῶδες ὕφος τῶν ρητόρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

— Ναί! ἔλεγε βάζοντας ὅλη τὴ δύναμη τῆς φωνῆς του. Θὰ φανῶ ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἔθνους, ἔχω τὶς ἀρχές μου ὡς πρὸς τὸν τρόπο κατὰ τὸν ὁποῖο πρέπει νἀνατραφῆ τὸ λυκόπουλο, καὶ κανένας δὲν θὰ μ' ἐμποδίση νὰ τὶς ἐφαρμόσω.

Ἡ Νανέττα, ποὺ ἔφθανε ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ ἄκουσε τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, ἀνατρίχιασε, ἀκούγοντας τὸ Σιμὸν νὰ ὀνομάζη τὸν μικρὸ πρίγκιπα λυκόπουλο καὶ νὰ ἐκθέτη τὸ ἐκπαιδευτικό του πρόγραμμα, καὶ σκέφθηκε τί μαρτύρια θὰ τραβοῦσε τὸ καϊμένο τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸν χοντράνθρωπο αὐτὸν ποὺ ἦταν πάντα καὶ πιωμένος.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ μιὰ ἰδέα πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό της. Συλλογίσθηκε τὴ γυναῖκα τοῦ Σιμόν, ποὺ παρ' ὅλο τὸ σκουντουφλιασμένο ὕφος της καὶ τὴν βραχνὴ φωνή της, ἦταν κατὰ βάθος μιὰ γυναῖκα μὲ χρυσὴ καρδιά.

Τρύπωσε λοιπὸν μέσα στὸ σπίτι, καὶ τραβώντας τὴ μπαλωματοῦ ἀπὸ τὴ φούστα της, τῆς εἶπε, ἐνῶ τὴ βοηθοῦσε νὰ φορτώση ἕνα μεγάλο κοφίνι στὸ καρρότσι της:

— Ἂν θέλης, κυρὰ Γιαννούλα, μπορῶ νἀρθῶ κι' ἐγὼ μαζί σου. Θὰ σὲ βοηθήσω νὰ συγυρίσης τὰ πράγματά σου ἤ, καλύτερα, ἂν θέλης, θὰ σᾶς ἑτοιμάσω τὸ φαΐ σας ὅσο ἐσὺ θὰ συγυρίζης τὸ νοικοκυριό σου.

Ἡ πρόταση αὐτὴ σὰ νὰ καλάρεσε στὴν κυρὰ Γιαννούλα, ποὺ δὲν εἶπε οὔτε ναὶ οὔτε ὄχι καὶ ἡ Νανέττα γιὰ μιὰ στιγμὴ νόμισε πὼς εἶχε βρεῖ τὸν τρόπο νὰ πλησιάση τὸ μικρὸ Δελφίνο.

Φανταζόταν κιόλας τὸν ἑαυτό της στὸ Τέμπλο, κοντὰ στὸν ἄτυχο πρίγκιπα καὶ ἦταν ἐνθουσιασμένη γιὰ τὸ τέχνασμά της. Εἶχε μπεῖ λοιπὸν κιόλας μπροστὰ στὸ χειραμάξι καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸ σπρώξη, ὅταν τή, στιγμὴ ποὺ ξεκινοῦσαν, τὴ σταμάτησε ἡ φωνὴ τοῦ Σιμόν:

— Ἔ, μικρή, γιὰ ποῦ τὄβαλες;

— Πολίτα, τραύλισε ἡ Νανέττα, ἔρχομαι μαζί σας γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσω.

Ὁ Σιμὸν πήδησε ἴσαμε πάνω.

— Παλάβωσες, μικρή;

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸ πλῆθος, εἶπε δυνατὰ ὥστε νὰ γίνη ἀκουστὸς ἀπὸ ὅλους:

— Γύρισε πίσω σπίτι σου, Νανέττα! Δὲν σὲ χρειάζομαι! Ὅσο θὰ ἐξακολουθῶ, χάρη στὴν ἐμπιστοσύνη ποὺ μοῦ δείχνει τὸ ἔθνος, νὰ εἶμαι φύλακας τοῦ λυκόπουλου, θὰ ἔχω κομμένη κάθε σχέση μὲ τοὺς γνωστούς μου. Κανεὶς νὰ μὴ ζητήση νὰ μὲ ἰδῆ. Ὀφείλω, γιὰ χάρη τῆς πατρίδας, νὰ θυσιάσω τοὺς φίλους μου.

Καὶ βλέποντας ὅτι τὰ κούφια καὶ πομπώδη αὐτὰ λόγια ἔκαναν στοὺς ἀκροατές του τὴν ἐντύπωση ποὺ γύρευε, ὁ Σιμὸν ἀποχαιρέτησε μὲ μεγαλοπρέπεια ὅλη τὴν ἐμήγυρη, καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴ γυναῖκα του ποὺ εἶχε ζευχθεῖ κιόλας στὸ χειραμάξι, τῆς εἶπε μ' ἐπίσημο ὕφος:

— Ἐμπρός!

Ὑπάκουη ἡ χοντρὴ νοικοκυρὰ ξεκίνησε, τραβώντας τὸ ἁμαξάκι, ἐνῶ ὁ Σιμὸν τὴν ἀκολουθοῦσε χωρὶς νὰ καταδέχεται νὰ τὴ βοηθήση γιατὶ σκεπτόταν πὼς ἕνα πρόσωπο τόσο ἐπίσημο σὰν τὸν κηδεμόνα τοῦ Καπέτου, μποροῦσε στὴν ἀνάγκη νὰ ἐπιτρέψη στὴ γυναίκα του νὰ σύρη τὸ καρρότσι μὰ δὲν τοῦ ἦταν συγχωρημένο νὰ τὴ βοηθήση ὁ ἴδιος.

Ἡ Νανέττα εἶχε χάσει πιὰ καὶ τὴν τελευταία της ἐλπίδα. Κάμποση ὥρα, ἔμεινε ἀκίνητη στὴ μέση τοῦ δρόμου

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΗΣ

Χτυπᾷ τὴν πάστα τῆς βασιλόπητας κι' ὅλο τὴ δοκιμάζει, ὄχι γιὰ τίποτ' ἄλλο, ἀλλὰ γιὰ νὰ βλέπη ἂν χτυπήθηκε ἀρκετὰ κι' ἂν εἶναι γλυκειὰ ὅσο πρέπει . . .

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΑ ΕΤΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

Σ ΤΗ Γαλλία, τὸν παλιὸ καιρό, ὁ θάνατος κάθε βασιλιᾶ — Λουδοβίκου, Ἑρρίκου, Καρόλου καὶ πάει λέοντας — ἀναγγελλόταν πάντα μαζὶ μὲ τὴν ἀνάρρηση τοῦ διαδόχου του. Κι' ἀπὸ τότε ἔμεινε σὰν παροιμία ἡ φράση ποὺ πολλὲς φορὲς βέβαια θὰ τὴν ἀκούσατε: «Ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε, ζήτω ὁ βασιλεύς!» («Le roi est mort, vive le roi!»). Ἔτσι μποροῦμε νὰ λέμε καὶ τὰ μεσάνυχτα κάθε πρωτοχρονιᾶς: «Τὸ Ἔτος ἀπέθανε, ζήτω τὸ Ἔτος!». Στὴ Γαλλία, τὴν ἀδιάσπαστη αὐτὴ διαδοχή, τὴν ἀλυσίδα τῶν βασιλέων, τὴν ἔκαψε ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση. Ἀλλὰ ποιὰ ἐπανάσταση, ποιὰ κοσμοχαλασιά, θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ κόψη τὴν ἀδιάσπαστη αὐτὴ ἁλυσίδα τῶν ἐτῶν; Μόλις πεθαίνει τὸ ἕνα, θὰ τὸ διαδέχεται πάντα τὸ ἄλλο. Εἶναι ὁ Χρόνος, ἡ Αἰωνιότης!

Τὸ 1930 λοιπὸν ἀπέθανε, ζήτω τὸ 1931! Προχτὲς τὰ μεσάνυχτα, ἀκόμα ἕνα ἔτος κατρακύλησε στὴν ἄβυσσο τοῦ χρόνου, ἀκόμη ἕνα ἔτος γλυκοχάραξε στὸν ὁρίζοντα. Τί μᾶς φέρνει τὸ 1931; Αὐτὸ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ξέρη θετικά. Ὅλοι κάνουν ὄνειρα, πλέκουν ἐλπίδες, δίνουν εὐχές. Ἂς εἶναι τρισευτυχισμένο!.. Τί μᾶς ἔφερε ὅμως τὸ 1931; Αὐτό, γιὰ τὸν ἑαυτό του, τὸ ξέρει καθένας καλά. Κι' ἄλλοι θεωροῦν τὸ ἔτος ποὺ πέθανε εὐτυχισμένο, ἄλλοι τὸ θεωροῦν δυστυχισμένο, κι' ἄλλοι οὐδέτερο. Ὑπάρχει, ἀλήθεια, εὐτυχία ποὺ νὰ μὴν τὴν ἔφερε γιὰ μερικούς; κι' ὑπάρχει δυστυχία ποὺ νὰ μὴν τὴν ἔφερε γι' ἄλλους; Γιὰ πολλοὺς ὅμως — καὶ νομίζω γιὰ τοὺς περισσότερους, — δὲν ἔφερε οὔτε μεγάλες εὐτυχίες, οὔτε μεγάλες δυστυχίες. Τὶς συνηθισμένες μόνο μικροχαρές, καὶ τὶς συνηθισμένες μικρολύπες τῆς ζωῆς. Πέρασε σὰν ἕνα ἔτος κοινό, ἀχρωμάτιστο, ἀξεχώριστο, ὅμοιο μὲ τὰ περισσότερα, σχεδὸν μὲ ὅλα. Καὶ τί γρήγορα ποὺ πέρασε! Ὡς που νὰ γυρίσουμε νὰ ἰδοῦμε...

Ἀλλ' ἂς ἀφήσουμε τώρα τὸν ἑαυτό μας, κ' ἂς κοιτάξουμε τὰ γενικά. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα λοιπὸν τὸ 1930 στάθηκε εὐτυχισμένο. Ἂς μὴν πῆγε πόσο καλὰ ἡ ἐσοδεία, κι' ἂς ἄρχισε μιὰ ἐμπορικὴ κρίση ποὺ ἐξακολουθεῖ ἀκόμα... Φτάνει ποὺ ἦταν τὸ ἔτος τῆς Ἐθνικῆς μας Ἑκατονταετηρίδας, φτάνει ποὺ γιορτάσθηκαν τὸ 1930 τὰ ἑκατόχρονα τοῦ ἐλεύθερου Κράτους μας, ἕνας σταθμὸς στὴν ἱστορία μας καὶ στὴ ζωή μας: Σταθήκαμε γιὰ νὰ κοιτάξουμε πίσω μας. Κι' εἴδαμε κάτι ποὺ μᾶς ἔκαμε περήφανους καὶ μᾶς ἔδωσε τὶς χρηστότερες ἐλπίδες γιὰ τὸ μέλλον: τὴ μεγάλη, τὴν τεράστια πρόοδο ποὺ κάναμε στὰ ἑκατὸ χρόνια. Τί ἦταν, ἀλήθεια, ἡ Ἑλλάδα τὸ 1830, καὶ τί εἶναι σήμερα! Τί ἦταν ἡ Ἀθήνα κι' οἱ ἄλλες ἑλληνικὲς πόλεις τότε, καὶ τί εἶναι σήμερα! Ὅλα προόδεψαν στὸν τόπο: Ἡ συγκοινωνία, ὁ τρόπος τῆς ζωῆς, ἡ βιομηχανία, τὸ ἐμπόριο, ἡ ἐπιστήμη, τὰ γράμματα, ἡ τέχνη — ὁ πολιτισμός. Κι' αὐτὸ τὸ εἶδαν καὶ τὸμολόγισαν μαζί μας κι' οἱ ξένοι ποὺ ἦλθαν στὴν Ἑλλάδα γιὰ τὶς γιορτές. Οἱ Δελφικὲς τράβηξαν τοὺς περισσότερους. Κι' ὅλοι ἔφυγαν κατενθουσιασμένοι, γιὰ νὰ κηρύξουν στοὺς συντοπίτες τους πὼς ἡ Ἑλλάδα εἶναι σήμερα μιὰ χώρα ποὺ μπορεῖ νὰ λογαριάζεται ἀνάμεσα στὶς πολιτισμένες, μιὰ χώρα εὐρωπαϊκή.

Σημαντικὸ βέβαια κι' αὐτό. Ἀλλ' ἀκόμα σημαντικώτερο ἴσως ἡ ἐξύψωση τοῦ δικοῦ μας φρονήματος μὲ τὴ διαδοχὴ αὐτὴ ἀπὸ τόσες ἐθνικὲς γιορτές. Στὸ διάστημα τοῦ 1930 ἔγιναν σὲ κάθε ἑλληνικὴ πόλη καὶ σχεδὸν σὲ κάθε χωριό. Παντοῦ στήθηκαν ἡρῶα καὶ μνημεῖα, θεμελιώθηκαν ἔργα κοινωφελῆ, ἔγιναν τελετές, ἀγῶνες, παραστάσεις, κι' εἰπώθηκαν λόγοι ποὺ συγκίνησαν κάθε ἑλληνικὴ καρδιά. Οἱ νεώτεροι θυμήθηκαν ξεχασμένους κάποτε πατέρες, προγόνους, καὶ τοὺς ἐτίμησαν, καὶ στεφάνωσαν τοὺς τάφους των, καὶ τοὺς ἐδόξασαν ὅπως τοὺς ἄξιζε, δίνοντας μυστικὰ τὴν ὑπόσχεση νὰ τοὺς μοιάσουν. Καὶ τὸ κέρδος ἦταν μεγάλο. Ὅσα κι' ἂν ξοδεύθηκαν γι' αὐτὲς τὶς γιορτές, δὲν πῆγαν χαμένα, ὅπως εἶπαν οἱ αἰώνιοι μουρμούριδες, δὲν πετάχτηκαν στὸν ἀέρα. Ἔπιασαν τόπο. Ἐτόνωσαν ψυχὲς πατριωτικές. Ἔδωσαν θάρρος καὶ δύναμη γιὰ τὸ μέλλον.

Οἱ Δελφικὲς γιορτές, ποὺ ἐνθουσίασαν τόσο τοὺς ξένους — κι' εἶναι νωπὰ στὴ μνήμη σας ὅσα ἔγιναν τὴν ἄνοιξη στοὺς Δελφοὺς — ἦταν βέβαια μιὰ ὡραία ἑλληνικὴ νίκη. Ἄλλη νίκη ἦταν καὶ τὰ Καλλιστεῖα τοῦ 1930 ποὺ ἀνάδειξαν μὶς-Εὐρώπη μιὰν Ἑλληνίδα. Γιατὶ ὁ κόσμος εἶδε, ἔμαθε, πὼς καὶ τὸ ἀρχαῖο σωματικὸ κάλλος ὑπάρχει ἀκόμα στὴ Νέα Ἑλλάδα, δεῖγμα κι' αὐτὸ ἑνὸς νέου πολιτισμοῦ, ὄχι βέβαια ἀξιοκαταφρόνητο. Γιατὶ στοὺς μεγάλους πολιτισμούς, καὶ τὸ σωματικὸ κάλλος φτάνει στὴν ἀκμή του ὅπως καὶ τὸ πνευματικό. Καὶ τόπος πού, μόλις μετὰ ἑκατὸ χρόνια ἐλεύθερης ζωῆς, μπορεῖ νὰ δίνη σήμερα τὴ μὶς-Εὐρώπη, ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ καυχιέται γιὰ πολιτισμένος. Φυσικά, περισσότερο θὰ καυχιόταν γιὰ μιὰ νίκη πνευματική. Ἀλλὰ τὸ 1930 δυστρόπησε στὸ τέλος κι' ἔφυγε χωρὶς νὰ μᾶς δώση κι' αὐτῆς τῆς νίκης τὴν εὐτυχία. Ἐνοῶ τὸ βραβεῖο Νόμπελ, ποὺ περιμέναμε νὰ δοθῆ φέτος στὴν Ἑλλάδα. Δυστυχῶς, οἱ σοφοὶ τῆς Σουηδικῆς Ἀκαδημίας, τὴν τελευταία στιγμή, ἀντὶ γιὰ τὸν Κωστῆ Παλαμᾶ, ποὺ θεωρεῖται σήμερα ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τῆς Εὐρώπης, ἐπροτίμησαν ἕναν Ἀμερικανὸ μυθιστοριογράφο, τὸν Σίνκλαιρ Λίουϊς. Μεγάλος βέβαια κι' αὐτός, δὲν λέει κανείς, ἀλλὰ ποτὲ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν δικό μας ποιητή. Ὥστε ἂν δὲν εἴχαμε κι' αὐτὴ τὴν πνευματικὴ νίκη, δὲν σημαίνει πὼς δὲν εἴμαστε ἄξιοι, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔχουμε ἕναν Παλαμᾶ, ἀλλ' ἁπλούστατα ἀδικηθήκαμε.

Ἄλλ' ἂς γυρίσουμε στὸ νεκρό μας. Αὐτὰ κι' αὐτὰ ἔφερε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1930, τὸ ἱστορικό. Γιὰ νὰ τῆς φέρη καλύτερα καὶ μεγαλύτερα τὸ 1931, εἶναι κάπως δύσκολο. Ἂς εὐχηθοῦμε ὡςτόσο νὰ τῆς φανῆ καλό, κι' ἂν θάναι καλὸ γιὰ τὴν πατρίδα μας, θάναι βέβαια καὶ γιὰ μᾶς. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουν καὶ περιστάσεις, ποὺ ἡ ἀτομικὴ τοῦ καθένος εὐτυχία εἶναι ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴ γενική, θὰ εὐχηθῶ τώρα στὸν καθένα νὰ ἐκπληρωθῆ κατὰ τὸ 1931 ὅ,τι ἐπιθυμεῖ!

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΘΕΛΩ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟ!..

Ἕνας Ἀθηναῖος πατέρας, ποὺ ἔχει δυὸ μεγάλα κορίτσια... τῆς μόδας, ἄκουσε μιὰ μέρα στὴν κάμαρά τους φωνὲς καὶ κλάματα.

Ἀφογκράστηκε λίγο ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ κατάλαβε πὼς τὰ κορίτσια κάτι ζητοῦσαν, ποὺ ἡ μητέρα τους τοὺς τὸ ἀρνιόταν καὶ τὶς μάλωνε.

«— Κανένα λοῦσο πάλι», συλλογίστηκε χαμογελώντας. Καὶ μπῆκε μέσα νὰ τὶς συμβιβάση.

Βρῆκε τὸ ἕνα κορίτσι, καθισμένο στὸ κρεβάτι, νὰ κλαίη καὶ τάλλο ἐπίσης, ἀκουμπισμένο στὸ παράθυρο. Ἡ μητέρα εἶχε μπεῖ στὴν κάμαρά της, δίπλα.

— Τί ἔχετε; τί πάθατε; ρωτᾶ. Τί ἔχεις ἐσὺ καὶ κλαῖς:

— Θέλω κροκόδειλο! φωνάζει μέσ' στὰ κλάματα τὸ ἕνα.

Ἐ;!.. Ἀμ ἐσύ;

—Ἐγὼ θέλω φίδι! φωνάζει κλαίγοντας καὶ τάλλο.

Ὁ κακόμοιρος ὁ πατέρας τάχασε. Φίδι; Κροκόδειλο; Μά... θηριοτροφεῖο ἤθελαν νὰ κάμουν;

—Μαρία! φωνάζει στὴ γυναῖκα του καλέ, τί γυρεύουν αὐτές;

—Ἄσ' τις ἐκεῖ! ἀπαντᾶ ἀπὸ μέσα ἡ μητέρα μὲ θυμό. Ἡ μιὰ θέλει γοβάκια ἀπὸ δέρμα κροκοδείλου, ἡ ἄλλη ἀπὸ δέρμα φιδιοῦ. Κι' ἔχουν χίλιες δραχμὲς τὸ ζευγάρι. Ἄ, δὲν ἐννοῶ! Ἂς κλαῖνε ὡς αὔριο!

Ὁ πατέρας βάζει τὰ γέλια.

—Ἀμ' ἐγὼ ποὺ φοβήθηκα πὼς ἤθελαν φίδι καὶ κροκόδειλο... ζωντανά;

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Συντρόφισσά της ἡ αἰώνια σιωπὴ
κ' οἱ ἅγιοι μὲ τὰ σφραγισμένα [χείλη,
τὸ κυπαρίσσι ποὺ περνάει τὴ [σκεπή,
τὸ μοιρολόϊ ποὺ τονίζουνε οἱ [γρύλλοι.

Σκυφτὴ-σκυφτὴ τὸ σαββατόβρα- [δο θάρθῆ
ἡ καλομάνα μὲ τὸ ἄχαρο μαν- [τήλι
κι' εὐλαβικὰ θὲ νὰ προσευχηθῆ [γιὰ τὸ ξενητεμένο μπρὸς στὴν [ἅγια Πύλη.

Κι' εἶναι θαμπή, γλυκόθωρη, μυ- [στηριακὴ
ἡ ἐκκλησιὰ καθὼς πέφτει τὸ δεῖλι
καὶ μὲ φτεροῦγα λὲς χερουβικὴ
πὼς παίζει τ' ἀσημένιο της καν- [δήλι.

Βαρωνέσσα

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΓΑΕΝΤΙ ΣΤ' ΑΛΩΝΙΑ

Μέσ' στὴ σιγαλιὰ τῆς Αὐγουστιάτικης νυχτιᾶς, ἀκούστηκε ἡ σάλπιγκα χτυπώντας γενικὴ συνάθροιση. Μερικὰ γαυγίσματα κυστοῦ φύλακα τῆς σωρισμένης σταφίδας, φωνὲς καὶ τρεξίματα ἀκούστηκαν εἰς ἀπάντησή της.

Πετάχτηκα κι' ἐγὼ ἐπάνω ἀφίνοντας στὴ μέση τὸ φροῦτο μου, κι' ἔτρεξα στὴν «Πλατεῖα Συνεδριάσεως», καθὼς λέγαμε τ' ἁλώνια τοῦ μπάρμπα-Γεώργη, ὅπου γινόταν ἡ συνάθροιση κάθε βράδυ. Γιατὶ ὁ μπάρμπα-Γεώργης, πρῶτος-πρῶτος ξεσήκωσε φέτος τὴ σταφίδα του, κι' ἐδεμίσανε τ' ἁλώνια του, κι' ἔπομένως βρίσκαμε ὅση ἀπλωσιὰ θέλαμε.

Ἐκεῖ λοιπὸν κάθε βράδυ μετὰ τὸ φαγητό, ἐδῶ καὶ δεκαπέντε μέρες, γινόταν χαλασμὸς κόσμου ἀπ' τὶς φωνές, τὰ παιχνίδια, τὰ γέλια καὶ τὰ τραγούδια. Αὐτὸ ὅμως, ὅσο κι' ἂν εὐχαριστοῦσε ἐμᾶς, δὲν ἄρεσε καθόλου στοὺς μεγάλους, ποὺ ἤθελαν τὴν ἡσυχία τους. Καὶ καλᾶ ὅσο καθόνταν κι' ἐκεῖνοι κάτω ἀπ' τὴ μεγάλη ταράτσα τοῦ μπάρμπα-Νίνιου κουβεντιάζοντας, μᾶς ἀφίνανε νὰ κάνουμε ὅ,τι θέλουμε. Ἀλλ' ὅταν βαριόνταν πιὰ καὶ σηκωνόνταν νὰ πᾶνε νὰ κοιμηθοῦνε, θέλανε καλὰ καὶ σώνει νὰ πάρουν καὶ μᾶς. Ἐμεῖς ὅμως ποῦ ν' ἀκούσουμε! Οἱ μεγάλοι πάλι ἀκλόνητοι. Τότε ἀρχίζανε τὰ παρακάλια, ὡς ποὺ στὸ τέλος πάντοτε ὑποχωροῦσαν. Καὶ δόστου παιχνίδια καὶ φωνὲς ἐμεῖς ὡς τὰ μεσάνυχτα.

Ἕνα βράδυ ὅμως, ποὺ τὸ εἴχαμε παρακάνει ἀπ' τὶς φωνὲς καὶ τὰ σαλπίσματα, μᾶς τὸ εἶπαν καθαρὰ καὶ ξάστερα, πὼς δὲ θὰ μᾶς ξαναφίσουν.

—Ὅλα κι' ὅλα, μᾶς λένε, μὰ δὲν ἐννοοῦμε νὰ μᾶς σηκώνετε τὸ μυαλὸ ἀπ' τὶς φωνὲς καὶ νὰ μὴ μᾶς ἀφίνετε νὰ ἡσυχάσουμε μιὰ στιγμή, Φτάνει ποὺ μᾶς ξεμουρλαίνετε ὅλη τὴν ἡμέρα. Θὰ σᾶς ἔχουμε καὶ τὴ νύχτα;

— Μά...

— Δὲν ἔχει μὰ καὶ ξεμά. Ὅ,τι εἴπαμε θὰ γίνῃ.

Εἴδαμε κι' ἐμεῖς, ὅτι ρί διαμαρτυρίες καὶ τὰ παρακάλια δὲν κάνουν τίποτα; κι' ἀναγκαστήκαμε νὰ ὑποχωρήσουμε. Μόνο τοὺς ζητήσαμε γιὰ χάρη νὰ μᾶς ἀφήσουν μιὰ βραδιὰ ἀκόμη, γιὰ νὰ γιορτάσουμε πανυγηρικῶς τὸ τέλος τῶν διασκεδάσεών μας. Ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς δισταγμούς, ἡ ἄδεια μᾶς δόθηκε κι' ὅλη τὴν ἡμέρα ἑτοιμαζόμαστε... γιὰ τὴ μεγάλη γιορτή.

Κι' εἶναι θαμπή, γλυκόθωρη, μυστηριακὴ
ἡ ἐκκλησιὰ καθὼς πέφτει τὸ δεῖλι
καὶ μὲ φτεροῦγα λὲς χερουβικὴ
πὼς παίζει τ' ἀσημένιο της καν- [δήλι.

Βαρωνέσσα

Νᾶχω γιὰ ξυπνητήρι τὸν κοκκινολείρη πετεινό, τὸ κουδούνισμα τοῦ προβάτου καὶ τὸ κακάρισμα τῆς Κυρὰ-Κατίγκως ἀπὸ τὴ φωλιά, καὶ τὸ ἄρωμα τῆς μυρτιᾶς καὶ τοῦ πεύκου. Θέλω νὰ ἔχω γιὰ συντροφιὰ μιὰ ξανθὴ χωριατοπούλα νὰ μοῦ λέη τὶς ἰδέες της καὶ νὰ βλέπω τὰ καμώματα της, τὴ γρηᾶ χωριάτισσα μὲ τὴ ρόκα της καὶ τὴν κόρη της μὲ τὸν ἀργαλειό της.

Θέλω νὰ τοὺς βλέπω νὰ τρῶνε καθισμένοι κάτω στὸ σοφρά, ποὺ τοὺς φωτίζει ἕνα λυχναράκι, καὶ ν' ἀκούω τὸ χωριάτη μὲ τὴν ἀφέλεια ποὺ μιλᾷ, καὶ τὰ ρολογοκτυπήματα τῆς ἐκκλησιᾶς, καὶ τὴν πιστὴ εὐλάβεια τῆς γριᾶς χωριάτισσας, καὶ τοῦ παπᾶ τὴν Κυριακάτικη διδασκαλία...

Καϊμένο μικρὸ χωριουδάκι, τί ἀντίθεση ποὺ κάνεις μὲ τὴ ζωὴ τῆς πόλης! Βρίσκεσαι μακρυά, πολὺ μακρυά, ἀπὸ τὴν περίφημη, πυκνοκατοικημένη πολιτεία, μὲ τοὺς κινηματογράφους, μὲ τὰ θέατρα, μὲ τοὺς χοροὺς καὶ τὴν κάθε εἴδους φαντασία. Εἶσαι μακρυὰ ἀπὰ τοὺς θόρυβους καὶ τὴν ἀνησυχία τὴν ἐκνευριστική. Εἶσαι ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὴ σκόνη, καὶ τοὺς διαβάτες σου τοὺς καϊδεύει ἕνα πρωϊνὸ δροσάτο ἀεράκι. Τὰ ψηλὰ ἐπιβλητικὰ σπίτια της δὲ μοιάζουν μὲ τὰ κάτασπρα, τ' ἀγνὰ δικά σου. Καϊμένο μικρὸ χωριουδάκι, πῶς θέλω νὰ ζήσω κοντά σου, νὰ θαυμάσω γιὰ λίγο τὰ μεγαλεῖα σου!

Ἰθώμη

ΕΛΗΕΣ

Κοντεύει νὰ τελειώση τὸ καλοκαίρι· κούωσε ὁ ἀέρας, κι' ἔχω καιρὸ πιὰ ποὺ δὲν ἀκούω τὸν τζίτζικα, ἢ δὲν τὸν προσέχω. Ἔπειτα ποῦ καὶ ποῦ φαίνονται καὶ σύνεφα. Ὁ «Αὔγουστος ἐπλάκωσε ἡ ἄκρη τοῦ χειμῶνα» ὅπως λέν κι' οἱ παλιοί· κι' ὁ Αὔγουστος ἐπέρασε, κοντεύει κι' ὁ Σεπτέμβρης... Πολλοὶ λένε πὼς ἡ ἐξοχὴ εἶναι τώρα πιὸ ὄμορφη· ἄ! κάθε πρᾶγμα στὸν καιρό του. Πάει πιὰ ἡ μυρωδιὰ τῆς ἐξοχῆς, πάει ὁ γοῦστος τῆς θάλασσας. Ἐγὼ γιὰ ἕνα πρᾶγμα ἤθελα νὰ μείνωμε ἀκόμη στὴν ἐξοχή· ἤθελα νὰ δῶ τὸ μάζεμμα τῶν ἐλῆῶν.

Εἶχα ἀκούσει καὶ σχεδὸν ἤξερα, τί γινόταν τὸν παλιὸ καλὸ καιρό. Ἤρχοντο δεκάδες κάϊκια, μερικὰ σφουγγαράϊκα ποὺ εἶχαν κιόλα γυρίσει, στῆναν τὶς καλύβες τους κάτω στὸ λιμανάκι, στὴ Ρήνω, καὶ γιὰ μιὰ ὡρα ἐφφυτρῶναν ὅλου τοῦ κόσμου τὰ ἐμπόρια: Τί γτομάτες, τί σταφύλια κάτικα, τί σαρδέλλες, βουνὰ καρπούζια, ἀπ' ὅλα τὰ εἴδη. Δὲν ἔλειπαν καὶ τὰ παιχνίδια, μὲ βιολιὰ καὶ τσαμποῦνες, καὶ τὸ βραδάκι, μὲ λίγο σφίξιμο, ἄρχιζε καὶ τὸ γλέντι. Καὶ τί γέμισμα τὰ σπίτια· πολλὲς φορὲς μικρὰ σπιτάκια εἴχαν 40 μέσα, μόλις ποὺ εἶχαν ἕνα τόπο γιὰ νὰ κάθωνται, καὶ μὲ ὅλα αὐτά, τύχαινε πάντα τὸν καιρὸ τῶν ἐλῆῶν νὰ ψιχαλίζῃ...

Ὅλα αὐτὰ ἦταν τὴν παραμονή· ἀνήμερα ξυπνοῦσαν ἀπὸ τὴν νύκτα, καὶ ὁ Δραγάτης ἔρριχνε μιὰ τουφεκιὰ καὶ γινόταν τότε τὸ ψόμα: γιὰ μισὴ ὡρα τρέχαν ὅλοι καὶ μάζευαν ἀπ' ὅποιες ἐλῆες ἤθελαν, καὶ ὕστερα πιὰ ὁ καθένας στὴν ἐλιά του.—Αὐτὰ εἶχα ἀκούσει, γιὰ τὸν παλιὸ καλὸ καιρό. Τώρα τὰ πράμματα ἄλλαξαν. Ἔχουν ξεβγεῖ πολλὲς ἐλιές, ὁ κόσμος δὲν ἔχει πιὰ τὸ ἴδιο κέφι, καὶ φέτος, γιὰ τὴν τύχη μου, δὲν εἶχαν καὶ τὰ δέντρα πάνω. Πάλι ἤθελα νὰ δῶ...

Ξύπνησα τὸ πρωὶ καὶ ἄκουα φωνές, μὰ λιγοστές, πῆγα ὕστερα στὸ ἀντικρυνὸ χωράφι. Τί δροσερὸ ἀεράκι καὶ τί χαρὰ νὰ ξυπνᾷ κανεὶς πρωΐ! Μιὰ ἐλιὰ εἶχε κάμποσες πάνω καὶ ἄρχισε τὸ ράβδισμα. Κακόμοιρο δέντρο! ὅλο τὸ χρόνο ἀνθίζει, μεγαλώνει τὸν καρπό του, καὶ στὸ τέλος τὸ δέρνουν ἀλύπητα· μήπως ἀρνεῖται νὰ τὸν δώση; Εἶναι ὅμως καὶ μιὰ χαρὰ καθώς, μὲ μιὰ ραβδιά, πέφτουν βροχὴ οἱ ἐλιές. Ἤταν ἕνα μεγάλο χωράφι μὲ ἀραιὰ δέντρα καὶ στὸ μικρὸ φύσημα τ' ἀέρα οἱ φουντωμένες ἐλιὲς παίζαν μὲ κάποιο χάδι τὰ φύλλατους.

Ἔφυγα. Βγῆκα ἔξω βράδυ πιά. Τί ἀπομεινάρια! τὰ λείψανα τῆς μάχης, οἱ ἐλιὲς γεμᾶτες κάτω ἀπὸ φύλλα καὶ κλάδους μισοκουτσουρεμένες. Εἶναι τόση γαλήνη, μὰ καὶ μιὰ ψύχρα, καὶ τὰ φύλλα τῶν ἐλιῶν ριγμένα κάτω φέρνουν μιὰ μελαγχολία. Εἶναι τὰ πρῶτα φθινοπωρινὰ φύλλα. Πάει πιὰ τὸ καλοκαίρι.

Ἰνδιάνα

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ζῆς; πρέπει νὰ ὑποφέρῃς... Σκέπτεσαι; πρέπει νὰ πενθῆς. Κι' εὐτυχισμένος θὰ ἤσουν μόνο ἂν δὲν εἶχες γεννηθεῖ ποτέ!..

Shelley

Τὰ τριαντάφυλλα δὲν βαστοῦν πολύ... Ἡ ἐποχή τους περνᾷ γρήγορα καὶ δὲν μένει τίποτα ἀπὸ τὴ ζωηρή τους φρεσκάδα.

Edgar Allan Pöe

Νὰ φέρεται κανεὶς ψύχραιμα ἀναλόγως μὲ τὶς περιστάσεις. Αὐτὴ εἶναι ἡ μεγαλύτερη φιλοσοφία.

Pascal

Ἀριστοκράτισσα

Η ΑΝΕΨΟΥΛΑ ΜΟΥ

Ἀπὸ κάμποση ὥρα ἐργαζόμουνα στὴν καμαρούλα της ἐπιτηρώντας την. Ἡ ἐπιτήρηση ὅμως μὲ ἀπασχολοῦσε περισσότερο καὶ ἄφισα στὴ μπάντα τὴν ἐργασία μου. Καθισμένη στὸ κρεβατάκι της (τὰ παιχνίδια ἦταν πεταμένα δῶ κι' ἐκεῖ στὸ πάτωμα) εἶχε πάρει ἀντιγραμμένη πόζα ἀνθρώπου ποὺ χει βαρεθεῖ: Τὰ ποδαράκια, σταυρωμένα, κουνιόνταν νευρικὰ· τὸ χεράκι, ἀκουμπισμένο στὸ γόνατό, βαστοῦσε τὸ καστανὸ κεφαλάκι· τὰ φρυδάκια σουφρωμένα, σὰν νὰ σκεπτόνταν, τὸ στοματάκι ἄνοιγε σὲ κανένα ἀδιάκριτο χασμούρημα, ἐνῷ τὰ μάτια ἔρριχναν κάπου-κάπου νυσταγμένες ματιὲς στὰ τριγύρω, σὰν γιὰ

νάνακαλύψουν κάτι ποὺ περίμεναν νὰ βροῦν. Καὶ δὲν ἄργησάν. Ἔξαφνα μιὰ ματιὰ σταμάτησε σ' ἕνα ὡρισμένο μέρος τῆς κουβερτούλας, τὸ μέτωπο ἔγινε σὰν διαφανές, τὰ μάτια γέλασαν, καὶ δυὸ ρὸζ νυχάκια χώθηκαν στὸ κέντημα γιὰ νὰ βγάλουν κάποιο ξυλάκι—τόσο, δὰ σὰν ἀγκαθάκι—ποὺ κεστριμωχθεῖ ἐκεῖ κατὰ τύχη, ὄχι βέβαια καλή. Τράβα ἀπ' ἐδῶ, τράβα ἀπ' ἐκεῖ, τὰ νυχάκια πολεμοῦσαν νὰ τὸ βγάλουν. Ἀλλὰ ποῦ! Ἐκεῖνο τίποτε! Καὶ νὰ μάτια—θάλασσα φουρτουνιασμένη—σὰν νὰ μαύρισαν, ἡ μυτίτσα καὶ ταῦτάκια τεντώθηκαν, τὰ χειλάκια λὲς καὶ μάτωσαν κάτω ἀπ' τὸ σφίξιμο τῶν δοντιῶν... Ἔτρεξα καὶ φώναξα μὲ τρόπο τὴ μαμμά της γιὰ τὶς συνέπειες. Ὅταν ξαναμπῆκα ὅμως, δὲν μπόρεσα νὰ μὴ χαμογελάσω. Ἡ στάση τῆς μικρῆς ἦταν τόσο ἐκφραστική! Τὸ προσωπάκι—κατακόκκινο ἀπ' τὸν ἀγῶνα—γελοῦσε φανερώνοντα, ἐνῷ τὸ σωματάκι—σὰν νὰ περίμενε τὴν τιμωρία—εἶχε σκύψει σ' ἔνοχη στάση. Κατάλαβε κι' ἡ μαμμά της κι' ἐπληησίασε: τὸ κέντημα τῆς κουβερτούλας ἦταν τραβηγμένο—ξεσχισμένο. Τῆς ἔψαλε τὸν ἐξάψαλμο. Φαντάζεσθε ὅμως τὴν ἔκπληξή της, ὅταν τελείωσε, νὰ βλέπῃ τὴν κορούλα της νὰ ξεσπάζῃ σὲ χαρούμενα γέλια. Ἄκουσε τὴν τιμωρία της—τόξερε πὼς τῆς ἄξιζε—καὶ τώρα πιὰ φανέρωνε τὴν ἄπειρη χαρά της.

Εἶχε βγάλει τὸ ξυλάκι,—δὲν ἄξιζε τὸν κόπο;

Ἐρείκη

Ο ΝΑΟΥΜΗΣ

Προψὲς ἀπόθανε ὁ κὺρ-Ναούμης,
ἕνας κοντὸς φτωχούλης γεροντ-[τάκος.
Πῆγαν καὶ τὸν σηκώσανε ὁ Κού-[μης,
ὁ Μανωλιὸς κι' ὁ Μάστρο-Μα-[ρινάκος

Στὴν ἐκκλησιὰ τὸν φέραν μάνι-[μάνι,
μὰ ὁ παππᾶς, σουφρώνοντας τὰ [χείλη,
«καλὸ καιρὸ» εἶπε, «δὲ βρῆκε νὰ [πεθάνῃ
ὁ κὺρ-Ναούμης!» Φόρεσε τὸ πε-[τραχήλι,

«Μακαρία ἡ ὁδός»... «ὅτι ἱλα-[σμόσσον»...
σταυροκοπιόντ' ὁ Μανωλιὸς κι' ὁ [Κούμης.
«Ἄμωμοι ἐν ὁδῷ· «δεῦτε τελευ-[ταῖον ἀσπασμόσσον»...
ἀόρατος 'πὸ πάνω τοὺς ἀκούει [κι' ὁ Ναούμης.

Σὲ λίγο, νὰ τους στὸ Νεκροτα-[φεῖο.
Κρυφογελάει τώρα ὁ Μαρινᾶ-[κος:
θὰ ξαλαφρώσουν πιὰ ἀπ' τὸ φορ-[τίο
καὶ τὸ Ναούμη θὲ νὰ τὸν δεχτῆ [ὁ λάκκος

Ἀεροναύτης

ΔΙΑΠΛΑΣΙ ΜΑΣ, ΑΓΓΕΛΕ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑΣ...

Κι' ἦταν ἄρρωστη ἡ μικρούλα καὶ ζήταγε νέα πράγματα γι' ἀνακούφιση... Τί κι' ἂν στὸ κρεβάτι της ἔμεναν πεταγμένα τὸ καφενεῖ ἀρκουδάκι, ἡ γαλανομάτα πουπέ, τὰ παραμύθια τῆς καλῆς Νεράϊδας; Τί κι' ἂν στὸ πάτωμα ἦταν ἀφισμένα ἡ τραπεζαρία μὲ τὰ ψάθινα φωτεῖγ, τὸ ἀλογάκι μὲ τὴν κούνια, ὁ γκρεῦμ μὲ τὰ λευκὰ γαντάκια καὶ μὲ τὴν κόκκινη σατὲν ζακέττα; Τί κι' ἂν ἡ θεία τῆς ἔλεγε πὼς ὅταν γίνει καλά, θὰ τῆς ἀγοράσῃ τὸ ὅμορφο ἐκεῖνο κουστουμάκι ποὺ εἶδαν «προχθὲς» στὸ Bon marché; Ναί, καλέ, τὸ ὅμορφὸ ἐκεῖνο κουστουμάκι μὲ τὸ βελούδινο παντελονάκι καὶ τὴ μεταξωτὴ μπλουζίτσα, ποὺ θὰ τὴ μεταμόρφωναν σένα χαριτωμένο ἀγοράκι. Σ' ἄλλη περίπτωση θἄταν εὐχαριστημένη ἡ μικρὴ "Ηβη, μὰ τώρα ὄχι· δὲν τὴν συγκινοῦσαν τἀγοράστικα κουστουμάκια, οὔτε τὰ νέα παιχνίδια. Τὰ εἶχε βαρεθεῖ. Ἔμαθε νὰ διαβάζῃ. Ἤθελε βιβλία. Διψοῦσε γιὰ διάβασμα. Ἂν τῆς ἔδιναν κανένα μεγάαλο βιβλίο, σὰν ἐκεῖνα ποὺ εἶχε ὁ μπαμπὰς στὸ ντουλάπι, ἐκεῖνο π. χ. μὲ τὸ δερμάτινο δέσιμο καὶ τὰ χρυσὰ γράμματα, ναί, ἐκεῖνο τὸ ὡραῖο Dictionnaire; Τὸ εἶπε στὸ μπαμπά της· μὰ ἐκεῖνος γέλασε. «Δὲν εἶναι γιὰ σένα, μικρό μου»... Ὤ, θὰ ἤθελε νὰ κλάψῃ, νὰ κλάψῃ μέρες, βδομάδες, μῆνες, χρόνια. Ἀκοῦς ἐκεῖ ὁ μπαμπὰς νὰ τὴν κοροϊδέψῃ! Δὲν εἶν' γιὰ κείνην... Μὰ ἀφοῦ ἤξερε νὰ διαβάζῃ; Παραπονέθηκε στὴ μαμμά της. Ἐκείνη τὴν παρηγόρησε. Θὰ τῆς ἔφερνε ἕνα βιβλίο πολὺ πιὸ ὄμορφο καὶ πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὸ λεξικό.

Καὶ τὸ ἔλεγαν Διάπλασι τὸ βιβλίο ποὺ τῆς ἔφερε τὴ χαρά, ποὺ ἔρριξε ἄπλετο φῶς στὴν ψυχὴ τῆς μικρούλας.

. . . . . .

Ἡ μικρὴ ἔχει μεγαλώσει. Ξέρει τὰ μυστικὰ τοῦ Λεξικοῦ. Μὰ ἀπὸ τότε σὺ εἶσαι ὁ σύντροφος τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης της. Σὲ σένα ἐκμυστηρεύεται τὸν πόνο της σὰν τὴν μαλώση ἡ μαμμά, σὲ σένα Διάπλασι, μου, μὲ τὴ μαγικὴ δύναμη, ἄγγελε παρηγοριᾶς...

Ἀνδαλουσία

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ πατέρας συμβουλεύει τὸ γιό του:

— Πρέπει καὶ σὺ νὰ ἐργασθῇς γιὰ νὰ ἐπιτύχῃς. Κοίταξε τὸ θεῖο σου τὸ Λαυρέντιο. Ἔφυγε-μ' ἕνα παπούτσι, καὶ γύρισε μ' ἕνα ἐκατομμύριο.

Ὁ γιός: — Μπά! Καὶ τί τὰ θέλει τόσα παπούτσια;

Μελαγχολικὸς

***

— Τάκη, πόσες φορὲς σοῦ εἶπα νὰ μὴ κάνῃς θόρυβο;

—Ἐφτά!

Χαραυγὴ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 30 Δεκεμβρίου 1930

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΣΑΣ εὔχομαι, ἀγαπητά μου παιδιά, τρισευτυχισμένο τὸ 1931! Νὰ σᾶς φέρῃ ὅ,τι εὐγενικὸ κι' ὡραῖο ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σας! Μὲ ὑγεία, ἀγαπητά μου παιδιά, καὶ μὲ χαρά!

Ἄ, μὲ τὶ καμάρι εἶδα τὰ πρῶτα Διαπλασόπουλα νὰ φροῦν τὸ Σῆμα μου! Σὲ λίγο βέβαια θὰ τὸ φροῦν ὅλα. Κι' ὅταν θἄρχεται κανένα στὸ γραφεῖο μου, ἄγνωστό μου, δὲν θἄχω ἀνάγκη νὰ τὸ ρωτῶ: «Εἶσαι συνδρομητής; εἶσαι συνδρομήτρια;» Θὰ βλέπω μὲ τὴν πρώτη ματιὰ πὼς εἶναι παιδί μου...

Χαίρω πολύ, *Βάσιγκτων*, ποὺ ἀποφάσισες νὰ μοῦ γράψῃς ταχτικὰ σὰν τὸν *Χὸρ-Χὸρ Ἀγᾶ*. Τὸ λάθος στὸ ψηφοδέλτιο εἶν' ἐὐνόητο: τοῦ 1930 εἶναι κι' ὄχι τοῦ 1929, ὅπως ἔβαλε ὁ τυπογράφος ποὺ τὸ ἀντέγραφε ἀπὸ τὸ περσινό. Συγχαίρω ἐκ μέρους σου τὴ *Φιλόσοφη* γιὰ τὴν προσαγωγή της σὲ συναργάτρια. Καὶ στὰ δικά σου, ἔ;.. Μπά, καθόλου ἀπίθανο, ἀφοῦ οἱ ἀπορρίψεις τῶν κομματιῶν σου τώρα δὲν σὲ ἀποθαρρύνουν, παρ' ἀπεναντίας σὲ κάνουν νὰ γράψῃς «μὲ πιὸ καρδιὰ καὶ ψυχή»...

Τὸ *Ἀγοροκόριτσο*— ποὺ εἶναι τώρα στὴν τελευταία τοῦ Γυμνασίου καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔχει καιρὸ νὰ μοῦ παραγράψῃ,—βρίσκει ὅτι ἀλληλογραφία κι' ἀδελφικὴ φιλία μεταξὺ ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν εἶναι δύσκολη δυνατή, γιατὶ ἄλλαξε ὁ κόσμος, ἀγόρια δὲ καὶ κορίτσια κάνουν τὴν ἴδια σχεδὸν ζωὴ κι' ἔχουν τὶς ἴδιες ἰδέες. Ποῦ ἄλλη φορά, λέει, νὰ βγῇ ἔξω ἕνα κορίτσι μονάχο του! σήμερα οὔτε λόγος. Ποῦ ἄλλη φορά, νὰ κάνῃ γυμναστικὴ κορίτσι στὸ Στάδιο, μπροστὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο, καὶ μὲ ἀνδρικὸ μάλιστα κοστούμι ἀθλητοῦ! σήμερα οὔτε λόγος.—Σ' αὐτὸ ἡ φίλη μου ἔχει δίκιο. Ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τείνει σήμερα νἀφομοιώσῃ τὰ κορίτσια μὲ τἀγόρια, ἐπομένως δὲν ὑπάρχει σχεδὸν κἀθόλου ἡ διαφορά, ἡ ἀνομοιότης τῶν συνηθειῶν, τῶν ἰδεῶν, τῶν χαρακτήρων γενικά, ποὺ ἄλλη φορὰ ἔκανε τὴ φιλία ἀδύνατη. Κι' ὅμως, ἐπιμένω ὅτι χρειάζεται ἀκόμα προσοχή. Ἕνα κορίτσι δὲν πρέπει νὰ πολυεμπιστεύεται ἕνα ἀγόρι ποὺ δὲν τὸ γνωρίζει. Καὶ γι' αὐτὸ εἶπαν κι' ἄλλοτε, ὅτι τὰ κορίτσια ποὺ δέχονται ἀλληλογραφίαμὲ ἀγνώστους στὴν οἰκογένεια, πρέπει νὰ δίνουν τὰ γράμματα νὰ τὰ διαβάζῃ *πρῶτα* ἡ μητέρα. Μὲ ἄλλους λόγους, ἡ ἀλληλογραφία αὐτὴ πρέπει νὰ διατελῇ πάντα ὑπὸ ἐπίβλεψη.

Ἡ *Ἄσπρη Ἀραπίτσα* δὲν μαζεύει τοὺς *Βάσιγκτων*. Εἶδε τὴν ἀπόρριψη ἑνὸς κομματιοῦ της, ἤξερε καλὰ πὼς θἀπορριφθῇ, κι' ὅμως δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ μοῦ στείλῃ ἄλλο! Μὰ γιατί; γιατί! Δὲν εἶπα τόσες φορὲς ὅτι οἱ ἀπορρίψεις δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἀποθαρρύνουν; Ἐπιτέλους δὲν βλέπετε πόσα κομμάτια ἀπορρίπτονται κάθε μέρα καὶ παιδιῶν ποὺ τοὺς ἔχουν δημοσιευθεῖ ὡς τώρα πλῆθος στὴ Σελίδα; — Καὶ τὸ ψευδώνυμό της γιατί τὸ θέλει *Ἀρανιντίτσα*; *Ἀραπίτσα* δὲν εἶναι συντομώτερο; Θὰ μοῦ πῇ: ἀπὸ τὸ Ἀραπίνα γίνεται ὑποκοριστικὸ Ἀραπινίτσα. Ναί, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Ἀράπης γίνεται θηλυκὸ Ἀράπα (ἀδιάφορο ἂν δὲν τὸ λέμε) κι' ἀπ' αὐτὸ τὸ Ἀράπα γίνεται τὸ Ἀραπίτσα ποὺ τὸ λέμε.

Κι' ὅμως, *Ρομόλα*—θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση— αὐτὰ τὰ «λόγια, λόγια, λόγια» μοῦ ἄρεσαν καὶ μὲ συγκίνησαν. ἐξαιρετικά. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὶς λογοτεχνικές σου προσδοκίες καὶ σοῦ εὔχομαι τὴν ἐπιτυχία ποὺ ὀνειρεύσαι. Διάβασα μ' ἐὐχαρίστηση καὶ τὸν ἔμμετρο πρωτοχρονιάτικο διάλογο ποὺ μοῦ ἐστειλες. Μόνο μερικοὶ στίχοι θέλουν λίγο δούλεμα, ποὺ θὰ τὸκανα κι' ἐγώ, ἂν μοῦ τὸν ἔστελνες νωρίτερα, νἄχα καιρό, γιὰ νὰ τὸν ἔβαζα στὸ σημερινὸ φυλλάδιο. Ἀλλὰ δὲν πειράζει, τοῦ χρόνου. Κι' αὐτὸ τὸ δούλεμα θὰ τὸ κάμῃς ἐσύ, ὅταν, ξανακοιτάζοντας τὸ ἔργο σου, θἄσαι σὲ θέση νὰ ἰδῇς τὶς μικρές του ἐλλείψεις. Γιατί στὴν ἡλικία σου, σ' ἕνα χρόνο, σ' ἕξη μῆνες, μαθαίνει κανεὶς πολλά, πολλά. Τί λέω; καμμιὰ φορὰ γίνεται ἄλλος ἄνθρωπος. Τόσο ποῦ, διαβάζοντας τὰ περσινά του, νομίζει πὼς δὲν τἄγραψε αὐτός...

Χαίρω πολὺ γιὰ τὴ γνωριμία, νέε μου φίλε *Γιάννη Σαράφη*. Σοῦ ἔστειλα καὶ τὸν Ὀδηγό, ὅπου θἀ ἰδῇς ὅλους τοὺς ὅρους καὶ τοὺς κανονισμούς, γιὰ νὰ λαβαίνῃς μέρος στὴν κίνησή μου. Ἔννοια σου, σιγὰ-σιγὰ θὰ μάθῃς καὶ Πνευματικὲς Ἀσκήσεις καὶ λύνεις, καὶ ὅλα. Ἀλλὰ ἡ μαμμὰ ἔχει δίκιο. Πρῶτα πρέπει νὰ κάνῃς τὰ μαθήματά σου κι' ἔπειτα νὰ καταγίνεσαι μαζί μου.

Μικρομέραλη, ὁ κ. Φαίδων διαμαρτύρεται! Ἡ Χιονία του εἶναι ποὺ εὐγενικὴ γάτα κι' ἀνταποδίδει εὐσυνειδήτα τὰ χάδια ποὺ τῆς κάνουν. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι θέλει νἀναι παρὼν κι' ὁ κύριός της: τότε μόνο ἔχει ἐμπιστοσύνη στὸν ἐπισκέπτη ποὺ πρωτοβλέπει. Στὸ Ἀθηνοψήφισμα εἶπα ὅτι οἱ ὑποψήφιοι θὰ κριθοῦν *κυρίως* ἀπὸ τὴ Σελίδα, τὴν Ἀλληλογραφία κτλ., γιατὶ στοὺς Διαγωνισμοὺς τοὺς κρίνω ἐγώ. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ὁ ἔκλογεὺς δὲν θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει καὶ τὰ βραβεῖα τῶν διαφόρων Διαγωνισμῶν. Γιατί τί Πρωτοδιαπλασόπουλο ἢ Πρωτοδιαπλασοπούλα θὰ ἐκλέξῃ, ποὺ νὰ μὴ διακρίνεται, ὅπως σ' ὅλα, καὶ στοὺς Διαγωνισμούς; Ἡ διαφορὰ εἶναι αὐτή: τὴν κρίση του γιὰ τὴν ἐπίδοση στοὺς Διαγωνισμοὺς τὴν ἔχει ἑτοιμη: τόσα Α' Βραβεῖα, τόσα Β' καὶ καθεξῆς. Ἀλλὰ τὴν κρίση γιὰ τὴν ἐπίδοση στἄλλα θὰ τὴν κάνῃ μόνος του, μὲ τὸ γοῦστο καὶ μὲ τὸ μυαλό του. Γι' αὐτὸ εἶπα

ἐνωρίς. Ὄχι ὅλη. ἀποκλειστικῶς. *Φρανσίνα*, θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου. Ἔλαβα καὶ τὴ Συλλογή σου καὶ ὅλα. Πολὺ μὲ συγκίνησαν τὰ καλὰ σου λόγια καὶ τὸ ἐὐχαριστῶ σου. Ἀν καὶ «δὲν εἶσαι τὰ παιδί», ἐξακολουθεῖς νὰ μάγαρίζῃς τόσο. Ἀσπάζομαι καὶ τὸν ἐξάδελφό σου, τὸ νέο μου συνδρομητή, ποὺ εἶναι τόσο ἐὐχαριστημένος μαζί μου.

Ἂν κατάλαβα καλά, *Λευκάτα*, εἶς, τὰ ὀκτὼ δέκα Διαπλασόπουλα τῆς τάξης, θὰ προσφέρατε πενήντα δραχμές, οἱ συμμαθητές σας ὅλοι ἄλλες πενήντα, κι' ἔτσι θὰ γραφόταν ἡ τάξη σας γιὰ ἕνα χρόνο. Δὲν μπορῶ παρὰ νὰ σᾶς ἐὐχαριστήσω γιὰ τὴν καλή σας ἰδέα, καθὼς καὶ τὸν καθηγητή ποὺ σᾶς συγχάρηκε κι' ἔστε τόσα καλὰ γιὰ μένα. Ἡ τάξη σας, ποὺ δὲν τὸ δέχτηκε, δὲν πιστεύω νἀ τὸκαμε ἀπὸ παραγνώριση, ἀφοῦ μάλιστα εἶχε καὶ τὴ σύσταση τοῦ κ. καθηγητοῦ—ἀλλὰ πραγματικῶς γιατὶ βρῆκε ὅτι ἕνα μόνο ἀλλοῦ δὲν θἄταν δυνατὸ νὰ τὸ κάνουν τόσα παιδιά: πρὶν φτάσῃ ἡ σειρὰ τοῦ τελευταίου, θὰ γινόταν ἀρφέλεια. Τώρα λοιπὸν κοιτάξετε νὰ ἐγγράφετε χωριστὰ ὅσους μπορεῖτε καὶ θέλουν. Γιατί ἀπ' ὅσους θέλουν, πάντα δυὸ-τρεῖς θὰ μπροῦν.

Ἀπορῶ κι' ἐγώ, *Χρυσὴ Καρδιά*, ἀφοῦ ἔδαλες Μ. Ἀγγελία μόνο τὴν ἀνταλλαγὴ Μ. Μυστικῶν, κι' ὄχι τὸ ἀθόλου γι' Ἀλληλογραφία, τὸ Διαπλασόπουλο ποὺ λὲς σοῦ ἐστειλε τὴ γράμμα! Δὲν εἶσαι βέβαια ὑποχρεωμένη νὰ τοῦ δώσῃς καμμιὰ ἀπάντηση καὶ καμμιὰ ἐξήγηση ἀποψάτως. Ἔτσι θὰ καταλάβῃ πὼς ἔκαμε κάτι παράτυπο κι' ἄπρεπο, ἀφοῦ ἔλαβες τόσα τστρ. Μ. Μυστικῶν καὶ ποὺ σοῦ ἀρέσουν ἐξαιρετικὰ τὰ ἐφετινά μου μυθιστορήματα

Ἡ παραγγελία, *Χαραυγή*, πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ τὸ ἀντίτιμο, γιατὶ δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνη, ἀλλὰ γιατὶ δὲν ἔχω καιρὸ νὰ κρατῶ λογαριασμούς. Ἡ φιλοδοξία σου ἂν γίνῃ «μεγάλη κι' ἔνδοξη συγγραφεὺς» δὲν εἶναι βέβαια ἀπὸ κεῖνες ποὺ ἱκανοποιοῦνται εὔκολα, προσθέτοντας ὅμως καὶ ποῦ ξέρεις!... Ἀπὸ τοὺς συνεργάτες τῶν περιοδικῶν, ἄλλοι ἀμείβονται, κι' ἄλλοι γράφουν γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα. Οἱ πρῶτοι εἶναι οἱ γνωστοί, οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος λογοτέχνες, αὐτοὶ ποὺ ζοῦν ἀπὸ τὴν πέννα τους καὶ φυσικὰ δὲν μποροῦν νὰ ἐργάζονται δωρεάν, ὅπως οἱ ἄλλοι, οἱ ἐρασιτέχνες κι' οἱ νέοι στὴν ἀρχὴ τοῦ σταδίου τους. Ἔλαβα καὶ τὸ πρῶτο σου κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα καὶ θὰ σοῦ πῶ ἀφοῦ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του.

Ὁ *Κεφαλλωνίτης*, νέος μου φίλος, μοῦ γράφει ὅτι τὸ περασμένο καλοκαίρι, ἔτυχε νὰ διαβάσῃ τὸν Γ' Τόμο ἑνὸς πολὺ παλιοῦ ἑλληνικοῦ περιοδικοῦ, τῆς «Πανδώρας». Ἐκεῖ εἶδε κι' ἕνα ἐκτενέστατο ἄρθρο μὲ τὸν τίτλο «Κάρολος Δίκενς». Ἀπ' αὐτὸ ἔμαθε πολλὰ γιὰ τὸν μεγάλο μυθιστοριογράφο τῆς ἐποχῆς κι' εἶχε ζωηρὴ ἐπιθυμία νὰ διαβάσῃ κανένα ἔργο του. Φαντάζεσθε λοιπὸν τὴ χαρά του, ὅταν εἶδε στὰ ἔργα μου τοῦ 1931 καὶ τὸν «Δαυὶδ Κόπερφηλδ»... Κι' ἐπειδὴ μιλοῦμε γι' αὐτὸ τὸ ἔργο,—πῶς σᾶς φάνηκε, παιδιά μου, ἡ σημερινὴ σκηνὴ μεταξὺ Πέγκοτυ καὶ Δάβου στὴν κλειδαρότρυπα;... Μὰ δὲν πιστεύω νὰ διαβάσατε ποτὲ σ' ἄλλο μυθιστόρημα, οὔτε παλιό, οὔτε νέο, πιὸ ὡραία, πρωτότυπη, συγκινητικὴ καὶ συγχρόνως ἀστεία σκηνή!

Πραγματικῶς, *Ἔρση Δρόσου*, ἡ «Στέλλα Βιολάντη», ὅπως θὰ γίνῃ γιὰ τὸν Κινηματογράφο. Θἀξίζῃ νὰ τὴν ἰδῇ κανείς. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὴ Στέλλα θὰ ὑποδυθῇ ἡ καλύτερη ἀπὸ τὶς νέες καλλιτέχνιδες τῆς σκηνῆς, ἡ δ. Ἐλένη Παπαδάκη. Μαζί της θὰ παίξουν ὁ κ. Μαρίκος, ἕνας «ἀστὴρ» τοῦ ἑλληνικοῦ φίλμ, ὁ νέος Μυράτ κτλ. Θἀπαγγέλλεται στὴν ἀρχὴ τὸ ποίημα τοῦ Παλαμᾶ καὶ θὰ παίζεται ὁλόκληρη ἡ μουσικὴ τοῦ Καλομοίρη. Γιὰ τὸ γύρισμα, ἤλθε ἀπὸ τὸ Παρίσι ἕνας διάσημος opérateur (ἔτσι λέγονται στὴν τεχνικὴ γλῶσσα αὐτοὶ ποὺ *γυρίζουν* ἕνα ἔργο, δηλαδὴ ποὺ προστοιμάζουν καὶ φωτογραφοῦν τὶς σκηνές) ὁ κ. Μπερλιέ. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι θὰ γίνῃ μιὰ ταινία ποὺ θἀφήσῃ ἐποχή.

Ἐσὺ ξέρεις, *Εὔα Ἀδάμ*: ἂν ἐπληρώνεσε γιὰ τὸ Σῆμα 25 δραχμές, θὰ ἔλθῃς ἢ θὰ στείλῃς νὰ τὸ πάρῃς ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου· ἂν ἐπλήρωσες 30, θὰ τὸ λάβῃς ταχυδρομικῶς. Ἔλαβα ὁπὸ σημείωσή, ὅτι ἀπ' ὅλα τὰ περιεχόμενα τοῦ 1930, περισσότερο σοῦ ἄρεσε τὸ «Μέσα στὴν ἄβυσσο». Ὡραῖο καὶ τὸ νέο ψευδώνυμό σου «μὲ ὄνομα καὶ μ' ἐπίθετο»...

Ἡ ἀγαπητή μας *Λάουρα Δαπλάντ* εἶχε πολὺν καιρὸ νὰ γράψῃ καὶ σὲ μένα καὶ στὶς φίλες τῆς Διαπλασοπούλες. Ἀλλὰ εἶναι δικαιολογημένη, ἀφοῦ στὸ διάστημα αὐτὸ εἶχε νὰ κάνῃ... τοὺς γάμους της. Μάλιστα! ἡ *Λάουρα Δαπλάντ* εἶναι τώρα παντρεμένη. Ἀλλὰ μὴ νομίσετε πὼς θὰ μᾶφήσῃ γι' αὐτό. Ἐξακολουθεῖ νἀ εἶναι συνδρομήτρια καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη θὰ μὲ διαβάζῃ πάντα. Τὴ συγχαίρω λοιπόν, τὴν εὔχομαι καὶ τὴν εὐχαριστῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά!

Νὰ κι' ὁ *Φλοῖσβος* ποὺ ἀνανεώνει ἐπίσης τὴ συνδρομή του. Ἂν καὶ τελείωσε τὸ σχολεῖο κι' ἐργάζεται τώρα σὲ γραφεῖο. Ἀλλὰ καὶ πιὸ μεγάλος νἄγινε—μοῦ γράφει—θὰ μὲ παίρνῃ καὶ θὰ μὲ διαβάζῃ σὰ μικρός· γιατὶ ἔχω ὅλη ποὺ ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς μεγάλους. Γιὰ τὸ ξεσπάθωμα τὸν εὐχαριστήσα.

Οἱ φίλες τῆς *Κοκκινοσκουφίτσας* ἀπροσδόν ποῦ τὴ βλέπουν νὰ γράφῃ καὶ τὴ ρωτοῦν· «Τόσο λοιπὸν ἀγαπᾷς αὐτὴ τὴ Διάπλασι ὥστε τῆς στέλνεις καὶ γράμμα;». Κι' ἡ φίλη μου τοὺς ἀπαντᾷ: «Ἄρα γίνετε καὶ σεῖς Διαπλασοπούλες, θὰ μοῦ πῆτε!...». Ἡ ἴδια βρίσκει ὅτι στὶς Μ. Ἀγγελίες πρέπει τὰ Διαπλασόπουλα νὰ δείχνουν ὅλη τους τὴν εὐγένεια· ἐπομένως νὰ μὴ βριζουν τοὺς ἄλλους, ὅπως δυστυχῶς κάνουν μερικοί.

Πολὺ μ' εὐχαριστήσε τὸ πρῶτο σου γράμμα, *Κάκια Φιλιππάκη* Ἄργῆσες βέβαια ἀφοῦ εἶσαι ἕνα χρόνο συνδρομήτρια, ἔλπιζω ὅμως νἀναπληρώσῃς φέτος. Λοιπόν, περιμένω τὸ δεύτερο γράμμα σου, ποὺ θὰ εἶναι πιὸ μεγάλο, καθὼς καὶ τὸ ψευδώνυμο,—γιατὶ χωρὶς ψευδώνυμο δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά.

Δὲν πειράζει, *Πούπουλο*· ἀφοῦ ἔχῃς τόσο πολλὰ μαθήματα, θὰ λαβαίνῃς μέρος στὴν κίνηση τὸ καλοκαίρι ποὺ θὰ ἐὐκαιρῇς. Γιὰ τὴν ὥρα μοῦ φτάνει ποὺ μὲ παρακολουθεῖς μὲ τόσο ἐνδιαφέρο καὶ ποὺ δὲν «μᾶλλάζεις μὲ κανένα ἄλλο περιοδικό...»

Ὦ, φαντάζομαι, *Βασίλικὲ Ἀμώραντε*, πόσο θἤλεις νὰ μεγαλώσῃς. Ὅλα τὰ παιδιὰ τὸ θέλουν κι' ἕνα λόγο παραπάνω: θέλεις νὰ μεγαλώσῃς γιὰ νὰ ἐργαθῇς καὶ νὰ βοηθήσῃς τὴν εἰκογένειά σου, ποὺ ὁ σκληρὸς θάνατος τὴν ἄφησε χωρὶς προστάτη... Ναί, παιδί μου, νὰ μὲ θεωρῇς σὰ ἐσύτερη μητέρα σου καὶ νὰ μοῦ τὰ γράφῃς ὅλα Καὶ μὴ λὲς πὼς δὲν μ' ἐνδιαφέρουν. Μ' ἐνδιαφέρουν πάρα πολὺ ὅσα μοῦ γράφουν τὰ παιδιά μου!

Τὰ γράμματά σου, *Ἰωάννα Σπυράκη*, νὰ τὰ διευθύνῃς πρὸς τὸν κ. Παπαδόπουλο κι' αὐτὸς θὰ μοῦ τὰ δίνῃ ἀμέσως. Ἐγὼ πάλι θὰ τὰ διαβάζω μὲ τὴν πιὸ μεγάλη εὐχαρίστηση καὶ θὰ σοῦ ἀπαντῶ, ὅπως ἀπαντᾶ καὶ στοὺς ἄλλους ποὺ τοὺς ζηλεύεις... Ναί, ἡ ἀρρώστεια αὐτὴ ἀργεῖ νὰ περάσῃ, ἀλλὰ περνᾷ. Προσοχὴ θέλει καὶ ὑπομονή. Κάνεις πολὺ καλὰ ποὺ διαβάζεις καὶ βιβλία τοῦ σχολείου, γιὰ νὰ μὴν ξεχνᾷς τὰ μαθημένα σου. Γιὰ τὰ καλὰ λόγια εὐχαριστῶ.

Νάρκισσε, τὸ «νεοφανές» περιοδικὸ δὲν τὸ εἶδα, ἀλλ' ἀπ' ὅσα μοῦ γράφεις, βλέπω ὅτι εἶναι κι' αὐτὸ ἀπὸ ἐκεῖνα, γιὰ τὰ ὁποῖα ὁ κ. Φαίδων ἔγραφε ἄλλοτε «ἀποφεύγετε τὰς ἀπιμιήσεις». Ἀ! τί ὡραῖες αὐτὲς οἱ Μ. Ἀγγελίες ποὺ ἀντέγραψες ἀπὸ παλαιούς μου τόμους! Κρῖμα νὰ μὴν ἔχω τόπο νὰ τὶς δημοσιεύσω πρός... παραδειγματισμό! Γιὰ τἄλλα *σύμφωνοι*, ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα.

Περίεργο μοῦ φαίνεται, *Τζίνα*. Μήπως σοῦ ἀπαντήσα μετὰ τὴν ἡμέρα ποὺ μοῦ γράφεις; Δυσόχαρτα καὶ Σήματα ἐστειλα. Χαιρετισμοὺς καὶ στὴν *Ἀνύτη*. Θὰ πῶ στὸν *Μακνέφ* ὅτι δὲν εἶσαι ἀπ' τὴν Κεφαλλωνιά, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἔγραφε πολλὲς φορὲς στὴ Σελίδα κομμάτια ποὺ ἔλεγαν γιὰ διάφορα μέρη τοῦ νησιοῦ σου, ἐνόμισες πὼς κι' αὐτὸς εἶναι ἀπὸ τὴ Χίο ὅπως καὶ σύ.

Ἔχω ἀκόμα μπροστά μου μερικὰ γράμματα ἀπὸ τὴν περασμένη ἑβδομάδα: τοῦ *Νυχτοπουλιοῦ* (ποὺ μοῦ στέλνει κι' ἕνα παιχνίδι) τοῦ *Ρεγολέτου*, τοῦ *Θαλασσόλυκου*, τοῦ *Ἀντωνίου Γκούσκου*, τοῦ *Λυσόχαρτου*, τοῦ *Ἑλληνόπουλου*, τοῦ πρώην *Ἀτσίγγανου*, τῆς *Νεράϊδας τοῦ Γιαλοῦ*, τῆς *Κρυσταλλένιας Βρυσούλας*, τοῦ *Λέλεκα* καὶ τοῦ *Βατράχου Νο 4*.—Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των, τοὺς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ τὼν λόγια, ἀλλὰ λυποῦμαι ποὺ δὲν ὑπάρχει πιὰ χῶρ

ἀφοῦ ἄρχισα ἔτσι, μὲ τὸνομά σου θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τὶς δημοσιεύω κι' ἀφοῦ πάρης φευδώνυμο') ***Κόρην τοῦ Ταϋγέτου*** (ναί, εἶναι συνδρομήτρια· ἀλλὰ τὸ φευδώνυμό της δὲν τὸ ἀναγέωσε ἀκόμη γιὰ τὸ 1931·) ***Εὐαγγελίαν Τιμοθέου*** (εὐχαριστῶ πολύ·) ***Ἀλκμήνην*** (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκριναν· Ὀδηγὸ καὶ χαρτὶ λύσεων ἔστειλα· ὄχι, μὴν τὴ λές «ἀδιαφορία» γιατὶ δὲν ἦταν· ἄλλο τὸ «ἀδιαφορῶ», κι' ἄλλο τὸ «ἀναβάλλω» γιατὶ ἔχω κάποιο σπουδαῖο λόγο . . .) ***Σγουρόμαλλην*** (τί ἐννοεῖς «περισρισμένη δράση»; ἄμα ἔφτασες νὰ γράψης τόσο καλά, ἔπρεπε νὰ γίνης συνεργάτρια· ὅσο γιὰ τὸ λάθος «παίξουμε» ἀντὶ «παίξουνε» εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ εὐνόητα· ἐννοεῖται δηλαδὴ «ἀπὸ τὰ συμφραζόμενα», ὅπως λένε κι' οἱ δασκάλοι·) ***Καίτην Ἀθανασιάδου*** (ἔχει καλῶς, εὐχαριστῶ πολύ·) ***Φιφὴν Γιάνναγα*** (χαίρω γιὰ τὴ γνωριμία· περιμένω τώρα νὰ πάρης καὶ φευδώνυμο·) ***Βάνδαν*** (δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, τὸ κορίτσι αὐτὸ δὲν σκέπτεται καλά· ἀλλὰ δὲν εἶναι πάλι γι' ἀπελπισία· μεγαλώνοντας μπορεῖ νὰ καταλάβη τὴν πλάνη της καὶ νὰναγνωρίση ὅτι δὲν κάνουν ἔτσι οἱ καθὼς-πρέπει ἄνθρωποι·) ***Πριγκίπισσαν τοῦ Ἰδεώδους*** (ἔλαβα, ἐξετέλεσα, εὐχαριστῶ· ἐννοεῖται ὅτι γιὰ τὴν 40ὴ Κυριακὴ θὰ μοῦ στείλης—ἂν δὲν μοῦ ἔστειλες—μιὰ ἀπάντηση γραμμένη χωριστὰ κατὰ τοὺς ὅρους· γιατὶ δὲν πιστεύω νὰ νομίζης ὅτι μπορῶ νὰ τὴν ἀποσπάσω ἢ νὰ τὴν ἀντιγράψω ἀπὸ τὸ γράμμα αὐτό, ὅπου μοῦ λές καὶ τόσα ἄλλα πράγματα·) ***Ἀνοιξιάτικην Αὔγὴν*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· γιὰ τὸ Σῆμα θὰ εἶδες· ἡ ἀποτυχία σου ὡς τώρα δὲν πρέπει νὰ σὲ ἀποθαρρύνη: ἂν ἐξακολουθήσης νὰ ἐνεργῆς, ἀργότερα μπορεῖ νὰ ἐπιτύχης·) ***Ναουσόπαιδο*** (ἔστειλα 9 τετράδια·) ***Ρήναν Π. Πολυμεροπούλου*** (ἔστειλα· Ὀδηγὸν καὶ λυσόχαρτο· πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου κι' ἐλπίζω νὰ πάρης φευδώνυμο καὶ νὰ μοῦ γράψης συχνά·) ***Χ. Δενδρινὸν*** (ναί, τὸ φευδώνυμό σου τὸ παλαιὸ ἐλπίζω ὡς τότε νὰ εἶναι ἐλεύθερο·) ***Κουασιμόδον*** (ἔχει καλῶς· θὰ διαβιβάσω στὴ ***Φιλόσοφη*** τὸ «μπράβο» σου μὲ κεφαλαῖα γράμματα·) ***Δίνον*** (5 τετράδια ταχυδρομικῶς δρ. 5,20 γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ καὶ 5,80 γιὰ τὸ ἐξωτερικό·) ***Ἰούλιον Καίσαρα*** (βραβεῖο καὶ ἀπόδειξη ἔστειλα· εὐχαριστῶ πολύ·) ***Σὰξ-Πεταλουδίτσαν*** (χαίρω κι' εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα γράφεις· ἔστειλα·) ***Φτερωτὴν Βαρκούλαν*** (δὲν πειράζει· ἔστειλα· εὐχαριστῶ·) ***Μουρεσιώτισσαν Ἀνεμόνην*** (αὐτό, εἶδες σοῦ ἐνέκριναν· πολὺ μοῦ ἄρεσε τὸ πρῶτο σου γραμματάκι· γράφε μου·) ***Χρυσόνειρο*** (καὶ τὸ δικό σου ὡραιότατο! ὁ κ. Φ. σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὴν κάρτα·) ***Μαγεμένο Δοξάρι*** ('Οδηγὸ καὶ 3 λυσόχ. ἔστειλα·) ***Κόρην τῆς Ἐρήμου*** καὶ ***Μελαχροινούλαν*** (αὐτά, καθὼς θὰ εἴδατε, εἶναι τὰ φευδώνυμά σας· χαίρω πολύ!) ***Κοπετὰν Τζαβέλλαν*** (ὄχι· μόνο στὸ Ἐσπάθωμα διαγωνίζονται Σύλλογοι·) ***Περσέα, Κορυδαλὸν*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***25 Δεκεμβρίου,*** θὰπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΤΟ ΣΗΜΑ
ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

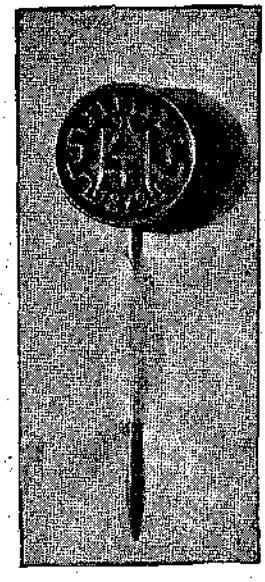

Τὸ φοροῦν τὰ Διαπλασόπουλα κι' οἱ Διαπλασοπούλες πρὸς διάκριση κι' ἀναγνώριση.

Τιμᾶται δρ. 25. Ταχυδρομικῶς δρ. 30.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 253ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 3 Μαρτίου.

52. Συλλαβόγριφος

Πρῶτα γρόμμα, ἔπειτα νότα
Καὶ στὸ τέλος κτητικό,
Κι' ἄστρα ἰδές, οὐράνια φῶτα,
Κι' ἕναν ἵππο μυθικό.

Μικρεῦλα Τραλαλὰ

53. Στοιχειόγριφος

Σὲ μιὰ πόλη ἑλληνικὴ
Ἕνα γράμμα βάζω,
Κι' ἀρχοντιά, ἀλλὰ μισή,
Ἔτσι παρουσιάζω.

Μυρεβολες Ἄνδρος

54. Μεταγραμματισμὸς

Λέτε ποτὲ νὰ φανταζόταν
Ὁ παλαιὸς ὁπλίτης, ὅταν
Μέσα στῆς μάχης τὴ φωτιὰ
Τὸν ἐπροφύλαττε ὡς ταύτιά,
Πῶς ἂν τοῦ ἄλλαζε ἕνα γράμμα,
Μ' αὐτὸ μονάχα τ' ἁπλὸ πράμμα,
Λουλούδι ὡραῖο, μυριστικό,
Θἄχε σὲ κῆπο εἰρηνικό;

Βιολέττα

55. Τονόγριφος

Ἂν ἀλλάξῃ τονισμὸ
Κάτι ποὺ θὰ πῇ λαβαίνω,
Ἄλλο κάνει στὸ λεπτό,
Ποὺ αὐτὸ θὰ πῇ διαβαίνω.

Ἰσχὺς τοῦ Πεπρωμένου

56. Τρίγωνον

* * * * * =Κράτος
* * * * =Ὅμηρ. βασιλεὺς
* * * =Ἐπίρρημα
* * =Κάτι λεπτὸν
* =Φωνῆεν

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ξεχασμένη

57. Κρυπτογραφικὸν

1234567285 =Κυνικὸς φιλόσοφ.
28545 =Μικρὰ νῆσος
34312 =Μυθολογικὸν
41545 =Εὐχετὸν καὶ πο-
5421 =Ὄρος [θητόν
67345 =Θεά
75341 =Θεὰ
8331 =Ὀλέθριον

Φρανσίνα

58. Τριπλῆ Ἀκροστιχὶς

Πᾶσαι αἱ ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἓξ γράμματα· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἀποτελοῦν ὁμηρικὸν βασιλόπαιδα, τὰ δεύτερα Μοῦσαν καὶ τὰ τρίτα Τιτᾶνα;

1, Κράτος ἀσιατικόν· 2, Ὄρος τῆς Γραφῆς· 3, Μέγας ἰταλὸς ζωγράφος· 4, Κράτος εὐρωπαϊκόν· 5, Περίφημος ἥρως κωμωδίας τοῦ Μολιέρου.

Θεοδωρος Παπαθεοδώρου

59. Μικτὸν

αα - ο - κης - ενα - α - λχν

Δένα Κλάρα

60. Γρῖφος

Να Να
Να Να
ΝαΝαΝα
Να Να
Να Να

Φαραὼ

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ.42

593. Διονύσια (δύο νησιά.) — 594. Σίγμα-σάγμα.—595. Ρυάκι-κυρία.—596. Ὁ κάμπος, ἡ κάμπη.—597.

ΣΑΒΒΑΣ
ΠΑΡΝΗΣ
ΝΙΚΑΙΑ
ΑΦΡΙΚΗ
ΒΟΛΓΑΣ
ΚΑΡΥΩΝ

598. ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ (ραφανίς, Ἰφιτος, Σάρος, Τιτάν, ὄροφος, φράσις, νιφάς, Ἥφαιστος.)—599. ***Πόνος εὐκλείας πατήρ.*** ('Η ἀνάγνωσις κατὰ στίχον ἐκ τῶν ἄνω βουστροφηδόν.) —600. ΗΛΙΟΣ-ΣΥΡΙΑ ('ΗΣίοδος, ΛΥσανδρος, Ἶρις, ΟΙνος, ΣΑμουήλ.)—601. Εὐχῆς δικαίας οὐκ ἀνήκοος θεός.—602. ***Ἡ σιωπὴ δὲν σημαίνει συναίνεσιν*** (εἰς ι ο, πιδ ἕν, σι μὲ νῖ, σὺν ἑν ε, σύν.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. **6**, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν **10** λέξεων **60** λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ **70** καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. **1**. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. **3**. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ ΑΑ' — 50 /

Ἐντελβάϊς. Ἀνταλλάσσει ἐπιστολὰς μὲ νέους νέας Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης, Φαλήρων, Πειραιῶς, Δ/σις: Στρατώνιον Χαλκιδικῆς.

/ ΑΑ' — 51 /

Ἔχομαι στὰ ἀγαπητὰ Διαπλασόπουλα-ες. Ἰδιαίτερος Βάσιγκτων, Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα, Ναυτάκι τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ Πάνθεια Ἀβραδάτου τὸ 1931 πιὸ εὐτυχισμένο ἀπὸ κάθε περασμένο.

Διαβατικὸ Ἀστέρι

/ ΑΑ' — 52 /

Κοσμοκράτορα, εἰσιβατικὸ Ἀστέρι· δὲν εἶναι Πετροπούλου. (Δὲν εἶναι. Διάπλ.). Did you understand? Τὴν ἐπιθες.

Διαβατικὸ Ἀστέρι

/ ΑΑ' — 53 /

Ἀνδριωτόπουλα, τρέξατε νὰ πληροφορηθῆτε εἰς τὸ γραφεῖον πληροφοριῶν καὶ ἀποκαλύψεων. Πρόεδρος Παιν. Ἀνδριωτάκι=Κουασιμόδος=Ἀθανασίου.

Θαλασσόλυκος

/ ΑΑ' — 54 /

Ἐφθασε ὁ ΡΙΓΟΛΕΤΟΣ. Ὁ τρόμος καὶ ὁ φόβος. Κουασιμόδος, Παιν. Ἀνδριωτάκι=Ἀθανασίου ΜΠΟΥΜ!

/ ΑΑ' — 55 /

Ἐλᾶτε, Γκλὺ-Γκλύ. ἐλήφθησαν ἅπαντα μέχρι 22ας. Εὐχαριστοῦμεν. Παρακαλοῦμεν πληροφορήσετε μας, ἐὰν ἐλάβατε συνέχειαν κατὰ λόγον ἐντὸς (α', β', γ', φανέλλων), σταλεῖσαν στὰς 18 Δεκ. — Μπαμπῆ, θερμὰ εὐχαριστῶ· δέπα μετὰ ἡμερολογίου κλπ ἐλήφθη καθὼς καὶ ἕτεραι 250 τικέττα, ἀποσταλέντα τὴν 20ὴν Δεκ.; — Λουλίτσα καὶ Θέλμα στὰς 28 Δεκ. ἐστείλαμεν 2 φανέλλους καὶ τεῦχ. «Νέας' Ἐστίας». Λόγῳ μαθημάτων διακόπτομεν προσωρινῶς. 37, 38, 51, 57, 104, 126, 139, 156, 180, 58, 49, 52, 27.! Χρονὴ πρωτοχρονιὰ εὐχαριστεμένα γιὰ δίες τὶς Διαπλασοπούλες-α

Μαγεμένο Βιολί,
Ἐφευρέτης Μπιλ, Μίλτος

/ ΑΑ' — 56 /

Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα-ες. Δὲν ἀνταλλάσσω ἐμβ. Μ. Μυστικά. Δ σις μου: Β. Καπραλον, διὰ Λ. Ζέφυρον, ὁδὸς Νάξου 19 Ἀθῆνας. **ΛΥΚΗΣ ΖΕΦΥΡΟΣ**

/ ΑΑ' — 57 /

Διαπλασόκοσμε, μαζὶ μὲ τὶς εὐχές μου γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο δέξου κι' τοὺς πολλοὺς χαιρετισμούς μου. Συχνὰ νὰ κατεβαίνω στὸ δημοψήφισμ γιὰ τὸ

ΙΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΕΝΙΟ ΔΑΚΡΥ

/ ΑΑ' — 58 /

Σ τέλνω ἕναν ἀσπασμὸ σ' ὅλα τ' ἀδέρφια Διαπλασόπουλα, εὐχόμενος καλὲς γιορτές. **Λυσεχαρτο**

/ ΑΑ' — 59 /

Ἀποκαλύψεις: Φαραὼ = Λουσίας, Φρανσίνα=Σολδάτου, Μυροβόλος Ἀνδρος =Ἀθανασίου, Πάνθεια Ἀβραδάτου =Σεφοπούλου, Πωνεμένο Ἀνδριωτάκι= Φυρίος. **Κοσμοκράτωρ**

/ ΑΑ' — 60 /

Πρωτοσυπαίνοντας στὸ μυρωμένο Διαπλασόκοσμο, χαιρετῶ ὅλους-ες.

Γκαΐτε

/ ΑΑ' — 61 /

Ἀλληλογραφῶ μ' ὅλο τὸ Διαπλασόκοσμο. Ρόμαλη, νὰ περιμένω; Δ/σις: "Αρφ. Γκιντάλις, Πόστ Ρεστάντ, Θεσσαλονίκη.

Μπέτα

/ ΑΑ' — 62 /

Ἄκρυ Χαρᾶς, Μικρομέγαλη, Τετραπέρατη, Νταΐζη, χίλιες εὐχὲς γιὰ τὸ καινούργιο χρόνο. Τί γινήκατε; Χίλιες εὐχὲς ἐπίσης καὶ στὸ Πηλιωρίτικο Κεράσι, **Γριανταφυλλένιο Δάκρυ**

/ ΑΑ' — 63 /

"ΕΥΤΥΧΙΑ,, Διαπλασιακὸς Σύλλογος ἱδρυθεὶς ἐν Κιάτῳ. Ἱδρυταί: ΣΙΚΙΝΙΟΣ, ΠΛΑΝΟΔΙΟΣ Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι. Δ σις: Ἀστέριον Κοββατζήν, Κιάτον.

/ ΑΑ' — 64 /

"ΕΥΤΥΧΙΑ,,

Πρῶτος Διαγωνισμὸς Μ. Μυστικῶν. Συμμετοχὴ 2δραχμος. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Οἱ πρῶτοι δέκα θὰ ἀποστοιχοῦν στὸ Δ/σμοφήφισμα. Μὲ ἀγάπη

Σικιωνίτης

/ ΑΑ' — 65 /

Ἡ Μικρομέγαλη ἀνοιχτίζει ἀνταλλαγὴν Μ. Μυστικῶν. Δ|σις: Μ. Σακελλαρίου, 7 Βαλαωρίτου, Ἀθήνας.

/ ΑΑ' — 66 /

ΧΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΛΕΥΓΕΡΙΑΣ τὸ ὡραιότερο φτερωτὸ φευδώνυμο.

/ ΑΑ' — 67 /

Χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἀνταλλάσσω τετρ. διάκια καὶ κάρτες. "Ηβη, ποία ἡ Δ/σις σου; Δ|σις: Χ. Πεχλιβάνον, Νάουσαν.

Ναουσόπαιδο

/ ΑΑ' — 68 /

Πληρώνω μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα.

Κοσμοκράτωρ = Δ. Μαστρεδήμας γιὰ νὰ μάθης ἄλλη φορά, ἐξοχότατε, νὰ μὴ φυτρώνης ὅπου δὲν σὲ σπέρνουν.

Ἄρης

/ ΑΑ' — 69 /

Σύλλογε Κε - ραυ - νέ, Δὲν εἶπα ὁ Καπράλος ἀλλὰ ὁ Καπρ-ᾶλος ποὺ δὲν θὰ μάθης; ἐὰν ἀκόμη γίνης ἀστροπελέκι. Ὁπότε θὰ σοῦ χρειάζεται καὶ ἀστρο-πελέκι. Αὐτὰ γιὰ τώρα. Μάθε ὅτι συνεπλήρωσα τὸ φευδώνυμό μου εἰς

ΛΥΚΗΣ ΖΕΦΥΡΟΣ

/ ΑΑ' — 70 /

Μπούμ! Κοσμοκράτωρ=Γκαῖτε=Μυστροδήμας· σ' ἄρεσε; νὰ μάθης.

Ζιγκετὼ καὶ Θαλασσόλυκος

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι